

Újváros

XX. évfolyam 2008. szeptember-október

Új elnök a Fokoláre
Mozgalom élén

Új város

Közéleti kiadvány –
ISSN 0865-0829

A Fokoláre Mozgalom lapja
www.fokolare.hu

Kiadja: Új Város Alapítvány 1163
Budapest, Ágoston Péter u. 25.
Számlasszám:
11705008-20434836
Felelős kiadó: Reskovits Ágnes

Szerkesztőségi cím:
1163 Budapest, Kisterenye u. 54.
Telefon: 328-0785
Fax: 403-5400.
E-mail: ujvaros@fokolare.hu.
Adminisztráció:
ujvarosiroda@fokolare.hu

Lapszerkesztő: Bartus Sándor

Munkatársak: Aranyi Krisztina,
Bakacsi Viktória, Erhardt Ágoston,
Fábián Zsuzsanna, Fábri Andzsej,
Ferenzi Éva, id. Frivaldszky János,
Göbel Ágoston, Himmer László,
Hortoványi Emőke, Horváth Viktória,
Körmendy Imre, Mészáros Endre,
Óvári László Reskovits Ágnes,
Rieth Zsuzsanna, Romhányi László,
Smohai Ferenc, Sudár Balázs,
Szalaiáné Simkó Hilda, Tóth Judit, Tóth
Pál, Varga Krisztina, Vizsolyi László

Nyomdai előkészítés:

Arton 2004 Bt

Nyomtatás:

Kapitális Kft. Debrecen.

Felelős vezető: Kapusi József.

Terjeszti a Magyar Posta Zrt.

Hírlap üzletág

Előfizethető a Kiadónál

Éves előfizetési díj 2008-ra: 4400 Ft
Külföldre: 37 euro
Támogatói előfizetés: 8000 Ft.
Júniusi szám: 700 Ft

Címlap: Thomas Klann/CSC

Hátlap: Bartus Sándor

TESTVÉRLAPJAINK:

Olaszország: **Città Nuova** (CN).
Amerikai Egyesült Államok: **Living City**.
Argentína: **Ciudad Nueva**.
Ausztrália: **New City**.
Belgium: **Nieuwe Stad**.
Brazília: **Cidade Nova**.
Bulgária: **Nov Svjät**.
Cseh Köztársaság: **Nove mesto**.
Dánia: **Ny Stad**.
Franciaország: **Nouvelle Cité**.
Fülöp-szigetek: **New City**.
Hollandia: **Nieuwe Stad**.
Horvátország: **Novi Svijet**.
Japán: **Uno**.
Kanada: **Nouvelle Cité**.
Kenya: **New City-Nouvelle Cité**.
Kína: **San Sing**.
Kolumbia: **Ciudad Nueva**.
Korea: **Cumul**.
Lengyelország: **Nove Miesto**.
Libanon: **Cité Nouvelle**.
Litvánia: **Naujasis Miestas**.
Nagy-Britannia: **New City**.
Németország: **Neue Stadt**.
Pakisztán: **Hayat**.
Portugália: **Cidade nova**.
Románia: **Oraş Nou**.
Spanyolország: **Ciudad Nueva**.
Svédország: **Enad Värld**.
Szlovákia: **Nové mesto**.
Szlovénia: **Novi svet**.
Uruguay: **Ciudad Nueva**.
Venezuela: **Ciudad Nueva**.

KÖSZÖNJÜK AZ ÉLET NEVEBEN

Ki tudja, talán kevesebb munkája lesz a jövőben a bioetikusoknak! Úgy hallottam, már körvonalazódik a lehető legjobb megoldás: a felnőtt ugyanarra az eredményre, mint az embriósejtekkel való gyógyítással.

Nagy lépések előtt állunk, s egyelőre csakis köszönettel tartozunk az eddigiekért. Elsősorban a tudósoknak, akik kitaró munkájukkal lehetővé tették az örvendetes eredményt. Másodsorban köszönet a Katolikus Egyháznak, hogy sohasem adta fel az embriók védelmét, és folyamatosan bátorította a felnőtt-sejtkutatást, mely tiszteletben tartja a születendő életet. Világos és következetes magatartás mindenki számára, azoknak is, akik más felfogást vallanak az életről.

M. G.

MUSZLIMOK, ARABOK

Nagy örömmel olvastam az áprilisi számban egy interjút az iszlámról. A mai „nyugati” világban hatalmas, tudatlanságból fakadó gyűlöletet tapasztalok a muszlimok és a velük azonosnak gondolt arabok iránt. Tanult emberektől is hallok ilyen mondatokat, hogy „nem egymás ellen, inkább az arabok ellen kéne harcolni”. Ahogy izraeli arab barátomat látom, miken megy keresztül – izraeli állampolgárként! –,

csak helyeselni tudom, hogy ismerjük meg mélyebben minden vallás gyökerét és célját.

Ami pedig a muszlimokat illeti: 1996-ban először jártam – több mint száz keresztény és nem vallásos fiatalal együtt – az augsburgi meszetben, és mind az előljárók, mind a hívők részéről olyan baráti fogadtatást és odafigyelést tapasztaltam, amelyet bátran állítanék példának sok keresztény közösség elé.

Aláírt levél

NEM EGYZIK A NAPTÁRBAN

Egy év az evangéliummal – ez a címe az Új Város 2008-as naptárának. Átlapozok egy új hónapra: nézem az életigét. Nem egyezik! Ugyanúgy a következők sem! Miért?

H. Jenő – Nagymaros

Chiara életében csak júniusig készítette elő igemagyarázatait, ezért júliustól régebbiek kerülnek megjelenésre.

Érdekes fellapozni az Éljük az Igét című könyvet! A tavasszal kiadott gyűjteményben egy-egy kommentárhoz tapasztalatok is kapcsolódnak. Olyan példákat kapunk kézbe, amik a kinttartásról és következetességről szólnak, olykor egészen a hősiességig. A ragaszkodás Isten akaratához minket is átszít a tragikus, máskor megoldhatatlannak látszó élethelyzeteken vagy a hétköznapiak közönyén.

Szerk.

Az élet igéje

- 4 AZ IGE ÉLETE
A dinnyeárus Aranyszabály a családban Kongresszuson
- 5 SZEPTEMBER
Áldjátok őket!
- 6 OKTÓBER
Adjatok, hogy nektek is adjanak

Az egység lelkiisége

- 7 ÚJ ELNÖK
Előterében a kapcsolatok

- 10 ELŐTTÜNK JÁRTAK
A magasba törjünk (1)
- 12 POLITIKAI MOZGALOM
Közös küldetés

Kultúra

- 14 HARMÓNIA ÉS ÚJJÁSZÜLETÉS
Ahol ég és föld találkozik

Az életből merítve

- 16 FIATALOK
A testvériség városa

KEDVES OLVASÓ!

Szeretnénk közzétenni mindazokat a gondolatokat, amiket júniusi, ünnepi számunk váltott ki. Köszönettel, örömmel fogadunk minden véleményt, hozzászólást szerkesztőségünk címére:

ujvaros@fokolare.hu

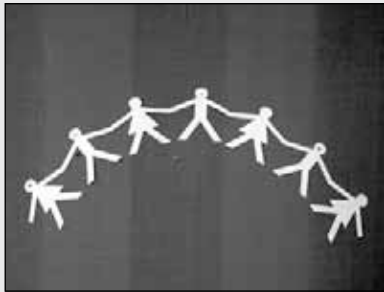
1163 Bp, Kisterenye u. 54.; Fax: 06-1-328-0784

19 OLVASÓINKTÓL

Élő egyház

20 APOSTOLOK ÚJ NEMZEDÉKE
Nyissátok meg a
szíveteket22 KÉTEZER ÉVE
A népek apostola

Társadalom

24 EMBERI KLÓNOZÁS
A mindenhatóság
szindrómája27 ETIKAI KÉRDÉSEK
Őssejtkísérletek
és klónozás

Megkérdeztük

28 CSALÁDI ÉLET
Öregkor a
természetfelettiben
29 Virtuális hűtlenség

Hírmozaik

30 Felhívás a család
védelméért
Karol

Utolsó oldal

ÚJDONSÁG ÉS HAGYOMÁNY

Állandóak a változások, újdonságok! A körülöttünk zajló hazai és nemzetközi események nem hagynak kétséget e felől. Minden mindennel összefügg.

A hálószerűen modellezhető bonyolult rendszerek kutatói bizonyították, hogy egyes csomópontok kivételes adottságokkal rendelkeznek. Ismerőseink között többnyire akad valaki, aki különlegesnek számít, mert különféle érdekltségű és hovatartozású emberekkel tart kapcsolatot. Az egész emberiséget összefogó háló bonyolult rendszerében ilyen rendkívüli embereknek köszönhetően kis világok, szigetek kapcsolódnak össze, és a távolságok lerövidülnek. Ezek a személyek dívatot és irányzatokat szabnak, új ötleteket, beszédmodot honosítanak meg pillanatok alatt, híressé tesznek embereket, helyeket, üzleteket.

Ha egy eszmét szeretnénk gyorsan elterjeszteni, mindenekelőtt azokat a személyeket, hangadókat kell megtalálnunk, akik a kapcsolati hálóban fontos, különleges csomópontnak számítanak.

Miért olyan érdekes mindez?

Van egy rendkívüli modell: a tanulmányok gyakran idézik tarzusi Pál példáját, a népek apostolát, aki fáradhatatlanul rója a Római Birodalom útjait, és hirdeti széles körben az evangéliumot. Közösségek születnek tőle mindenütt, akikkel levelezés útján kapcsolatban marad. Bátorítja és felkeresi őket, akár hosszabb időre is náluk marad. Létrehozza a helyi hierarchiát, anélkül, hogy ő maga közéjük tartozna; folyamatosan tájékoztatja őket a kibontakozó életről és mindarról, amit megértett, amit Isten művelt közöttük. A Földközi-tenger térségében elszórtan élő keresztény közösségek így összefüggő és testvériességben élő hálót alkotva fejlődhetnek, és nem elszigetelten, egymástól távol. A krisztusi szeretet híre rövid idő alatt eljut a „föld végső határáig”.

Napjainkban, az „új evangelizáció” korában is kellenek ilyen világpolgárok világos közlendőkkel. Ma is szükség van olyan hozzáértő és elszánt emberekre, akik szívükön viselik az emberiség sorsát, és szeretnék pozitív irányba terelni egy élehető jövő érdekében a minket körülvevő globális folyamatokat.

És még valami. A népek apostola, akinek az egyház ezt az évet szenteli, kétezer év után is emlékeztet arra, hogy a régit harmóniába és egyensúlyba kell hozni az újjal. A „legszentebb hagyományhoz”, a végleges és változhatatlan Törvényhez ragaszkodó zsidóként sikerül Pálnak egyetemessé tennie Jézus forradalmi üzenetét, mely a „Törvény beteljesedése”. Így az üdvösség eljut mindenkihez. Pál bölcsen ötvözi az újdonságot és a hagyományt, feloldja a végletek feszültségét. „Mindenkinek mindene lettem” – írja egyik levelében. Chiara Lubich találóan fogalmazta ezt meg egy új kifejezéssel: „eggyé válok a másikkal”.

Bizonyára ez a legjobb módja, hogy széthúzás helyett „egy emberként” forduljunk a nehézségek felé és megtaláljuk a megoldást. Talán éppen ez adhat reményt borotvaélen táncoló, vagy éppen összeomlani látszó jelenünkben.

a szerkesztők

EVANGÉLIUM A MINDENNAPOKBAN

A DINNYEÁRUS

Húgommal görögdinnyét vásároltunk édesapámnak egy országúti árusnál. Sajnos a szomszéd árusal nézeteltérés támadt, kölcsönösen megsértettük egymást. Testvérem az úton később ezt mondta: miért nem mondtad, hogy te pap vagy, veled nem lehet így beszélni?! Visszafelé újra megálltam ennél az árusnál, hogy bocsánatot kérjek tőle. Húgom abszolút nem értette. Az árusal kölcsönösen kiengesztelődtünk, mindketten nagyon örültünk a békességnek. Testvérem akkor nézett nagyot, amikor az árus ajándékba adott egy szatyor gyümölcsöt, meglepésében szóhoz sem jutott. Az élet igéjét láttam megvalósulni: a szeretet lesz a végső győzelem, és a béke gyümölcsét hozza.

Kerekes László

ARANYSZABÁLY A CSALÁDBAN

Tizenhárom éves vagyok, az apukámat hatéves korom óta nem láttam. Vak édesanyámmal élek, és a huszonegy éves bátyámmal, akivel nagyon összetartunk. Szeretjük a zenét, mindketten hegedülünk. Körülbelül egy évvel ezelőtt hirtelen megváltozott minden. A bátyám kábítószerrel kezdett. Borzasztóan megrázott a dolog, s nem értettem, miért engedte így el magát. Nagyon szomorú lettem, hozzá se szóltam, és minden javaslatát visszautasítottam; még azt is, hogy együtt zenéljünk, pedig ez azelőtt mindig örömmel töltött el mindkettőnk. Napról napra rosszabbodott az állapota. Anyukám is nagyon ideges volt és aggódott. Egyszer csak megértettem, hogy a bátyámnak nem a neheztelemre van szüksége, hanem a szeretetemre. Változtatnom kellett a viselkedésemem. Nem tettem többé úgy, mintha észre sem venném, hanem elkezdtem odafigyelni rá. Ha futni ment, felajánlottam, hogy elkísérem, bár a sport nem erősségem. Így akartam segíteni, hogy legyőzze a kísértést, hogy vissza ne essen. Lassan-lassan kezdett ő is úgy viselkedni velem, ahogy én vele. Tudta, mennyire szeretnék elutazni Rómába, ezért kitalálta, hogy hegedüljünk együtt a metró aluljárójában. Nagyon tetszett a zenénk, pénzt is adtak a járókelők. A bátyám akarta azt is, hogy az egészet az útiköltségre fordítsuk.

Még mindig küzd a kábítószerfüggőséggel, de biztos vagyok benne, hogy ha én nem kezdtem volna

élni az aranyszabályt, akkor ő sem kapta volna meg az újrakezdéshez szükséges szeretetet.

Catalina – Buenos Aires

KONGRESSZUSON

Egy nemzetközi konferencia büféjében éppen megkaptuk a reggelinket: egyik kezünkbe kávét, másikba péksüteményt. A sorban álló húsz év körüli fiúk azonban már minden asztalt lefoglaltak. Gondoltuk, mégis leülünk, úgyis elfogyasztjuk azt a pár falatot, mire ők odaérnek. Egy ott beszélgető ember azonban rám szólt, hogy a hely foglalt, így azonnal föl is álltam. Itt villant eszembe az élet igéje: mi vezérel engem? A szeretet, vagy a törvény, az utasítás, hogy foglalt a hely, mit ér, ha fölállok, és közben szeretet híján latolgom, hogy milyen is ez a „mai világ”... Hozzá fordultam, hogy kedvesen elmondjam, nem fogjuk zavarni a fiúkat, mert végzünk, mire ideérnek. Így is lett, de ők már messziről mondták, hogy csak maradjunk. Előző nap hallották az előadásunkat, kiderült, hogy keveset tudnak Magyarországról, és nagyon érdekli őket, kedves közvetlenséggel mesélték, hogy azért jöttek a kongresszusra, mert remélik, hogy tanulhatnak a többi résztvevőtől... Jót beszélgettünk, még aznap megkapták az összes nálunk lévő prospektust, és nagyon örültek, hogy meg is tarthatják.

Lecke volt ez számomra, hogy egy-egy furcsa reakció, valami szabályból vagy szokásból fakadó korlát mindig egy lehetőség arra, hogy jobban szeressünk, és megtapasztaljuk a szeretet teremtő erejét.

R. Á.

S.E.

ÁLDJÁTOK ŐKET!

„Szeressétek ellenségeiteket”. Ez igen! Ez valóban a feje tetejére állítja gondolkodásmódunkat, és egy csapásra megváltoztatja életünk eddigi menetét! Miért is titkoljuk: valamilyen kisebb vagy nagyobb ellensége mindenkinek van. Például az az undok, ellenszenves nő a szomszédban, aki mindig fecseg, és valahányszor összefutunk a liftnél, inkább gyalog megy fel az emeletre. Vagy az egyik rokon, aki harminc évvel ezelőtt megsértette apánkat, és azóta nem köszönünk neki. Az osztálytársad, aki mögötted ül az iskolában, és térá se nézel, mert egyszer beárult a tanárnál. A lány, akivel együtt jártál, aztán mással kezdett járni. És a boltos, aki becsapott. Vagy azok, akik más politikai nézetet vallanak, tehát ellenségnek tartjuk őket.

Ugyanígy, vannak olyanok – mindig is voltak –, akik a papokban látnak ellenséget, és gyűlölik az egyházat. Mindezeket és sok mindenki mást, akit ellenségnek tartunk, szeretnünk kell. Tényleg szeretnünk kell? Igenis, szeretnünk kell őket! Senki ne higgye, hogy elég a gyűlöletet valami szelídebb érzésre változtatni. Itt többről van szó. Hallgasd csak, mit mond Jézus:

„Szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót haragosaitokkal. Azokra, akik átkoznak benneteket, mondjátok áldást, és imádkozzatok rágalmozítóikért.”

Látod? Jézus azt akarja, hogy a rosszat jóval győzzük le. Szeretetet kíván tőlünk, konkrét tettekben megmutató szeretet. És itt jön a kérdés: miért ilyen parancsot adott Jézus? Mert azt akarja, hogy az Atyára tekintsünk, őt utánozzuk; Istent, aki „felkelti napját jókra és rosszakra, esőt ad igazaknak és bűnösöknek”¹. Igen, éppen így. Nem vagyunk egyedül a világon: van egy Atyánk, és hasonlónak kell válnunk hozzá. Arról nem is beszélve, hogy Isten joggal várja tőlünk ezt a magatartást, mert amikor még ellenségeként bűnben éltünk, Ő elsőként szeretett², hiszen elküldte Fiát, aki rettenetes halált halt értünk, mindenkiért.

Jól megtanulta ezt a leckét a kis Jerry, egy washingtoni színes bőrű fiú, aki az átlagosnál jóval fejlettebb értelmi képességeivel különleges osztályba került. Itt viszont rajta kívül csak fehér gyerekek voltak. Akármilyen intelligens is volt, nem tudta megértetni az osztálytársaival, hogy egyenlő velük. Fekete bőre miatt magára vonta minden gyerek gyűlöletét, annyira, hogy karácsonykor, amikor az osztálytársak

ajándékot adtak egymásnak, Jerryt kihagyták. Erre ő sírva fakadt. Hazafelé menet azonban eszébe jutott Jézus. „Szeressétek ellenségeiteket...” Édesanyja beleegyezésével ajándékokat vett, és „fehér testvérei” között jó szívvel szétosztotta.

Milyen rosszul eshetett a firenzei *Elisabettának*, hogy egy csapat vele egykorú fiatal kigúnyolta, amiért misére ment! Vissza akart vágni, aztán inkább rájuk mosolygott és a templomban sokat imádkozott értük. Mise után megint feltartóztatták és megkérdezték, miért viselkedik így. Ezt felelte: aki keresztény – és ő az –, annak mindig, mindenkit szeretnie kell. Olyan mély meggyőződéssel mondta, hogy a tanúságtétel jutalma sem maradt el: következő vasárnap mindegyiküket ott látta a templomban, még hozzá az első sorban feszülten figyelve. Így

„Szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót haragosaitokkal. Azokra, akik átkoznak benneteket, mondjátok áldást, és imádkozzatok rágalmozítóikért.” (Lk 6,27-28)

fogadják be a gyermekek Isten szavát. Ezért nagyok ők Isten előtt.

A mi életünkben is vannak olyan kapcsolatok, amelyeket talán jó lenne tisztáznunk. Annál is inkább, mert aszerint ítélnék majd meg, ahogyan mi ítélnünk. Magunk adjuk Isten kezébe a mértéket, amellyel mérni fog bennünket. Vagy talán nem így imádkozunk: „Bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek”? Szeressük tehát ellenségeinket! Mert csak így lehet megszüntetni a viszálykodást, és ledönteni a falakat, amelyek elválasztják az egyik embert a másiktól. És csak így lehet igazi közösségeket építeni.

Hogy ez nehéz, sőt fáradságos? Még aludni se tud az ember, ha erre gondol? Ne félj! Nincs itt a világ vége: a mi részünk csak egy kicsi erőfeszítés, Isten aztán hozzáteszi a hiányzó 99 százalékot, és a szívünket elárasztja az öröm.

Chiara Lubich

Megjelent:
Chiara Lubich
és más keresztények: *Éljük az Igét, Budapest, 2008, 21-23. o.*

¹vö. Mt 5,45
²vö. 1Jn 4,19

ADJATOK, HOGY NEKTEK IS ADJANAK

Történt veled olyan, hogy ajándékot kaptál egy barátodtól, és érezted, hogy viszonznod kell? Nem is azért, hogy megszabadulj egy kötelezettségtől, hanem igaz, hálával teli szeretetből? Biztosan előfordult már. Ha veled így történt, képzelted, hogy van ezzel Isten, aki maga a szeretet. Ő mindig viszonz minden ajándékot, amelyet embertársainknak adunk az Ő nevében. Az igazi keresztények igen gyakran tapasztalják ezt. Újra és újra meglepődünk, mert az ember soha nem szokik hozzá Isten kimeríthetetlen találékonyságához. Sorolhatnék ezer meg ezer példát, írhatnék egész könyvre valót, hogy lásd, mennyire igaz a szentírás hasonlat: „tömött, jól megrázott és túlszorduló mértékkel mérnek öletekbe”.

Isten ajándékának bőségét, Isten nagylelkűségét jelzik ezek a szavak.

„Már leszállt az éj Rómában. Egy alagsori lakásban néhány lány, akik az evangélium tanítása szerint akartak élni, éppen jó

éjszakát kívántak egymásnak és aludni készültek. Hirtelen a csengő hangja verte fel a házat. Ki lehet az ilyen későn? Egy férfi állt az ajtóban. Végső kétségbeesésében elmondta, hogy másnap családjával együtt kiteszik az utcára, mert nem tudja kifizetni a lakbért. A lányok összenéztek, és szó nélkül kinyitották a fiókot, ahol külön borítékban tartották a fizetésük maradványait és a számlákra félretett közös tartalmakat. Gondolkodás nélkül mindent neki adtak. Azon az éjszakán boldogan aludtak. Érezték, hogy valaki majd gondoskodik róluk. És valóban, még hajnalban megszólalt a telefon.

– Azonnal jövök taxival – mondta a már ismert férfihang. Csodálkoztak, hogy taxival jön, és vártak. Már a férfi arcán lehetett látni, hogy megváltozott a helyzet. – Tegnap este, ahogy hazaértem, az a hír fogadott, hogy örökséghez jutottam, ami-re én egyáltalán nem számítottam. A szívem azt diktálja, hogy felezzem meg veletek.

Az összeg a kétszerese volt annak, amit a lányok nagylelkűen odaadtak.”

Te is tapasztaltad ezt? Ha nem, akkor ne feledd, hogy tiszta szándékkal, érdek nélkül kell adni mindenkinek, aki kér, anélkül, hogy bármit is remélnénk viszonzásként. Próbáld meg! De ne azért, mert eredményt remélsz, hanem mert szereted Istent. De hiszen nekem nincs semmim! – feleled. Ez nem igaz. Ha akarjuk, kimeríthetetlen kincseink vannak: szabadidőnk, szívünk, mosolyunk, tanácsaink, műveltségünk, békénk, szavaink. Azért vannak, hogy akinek van, adjon annak, akinek nincs. Azt se tudom, kinek adjak – mondod most. Nézz körül! Emlékszel a betegre ott a kórházban; az özvegyasszonyra, aki mindig egyedül van, az osztálytársadra, aki megbukott az év végén, és attól minden önbizalmát elvesztette, öcsédre, aki még gondoskodásra szorul, a barátodra a börtönben, vagy a munkahelyeden veled dolgozó fiatal kollégára, aki bátortalan és ügyetlen? Bennük vár Krisztus.

Tedd magadévá a keresztények új életformáját! Ezt sugallja az egész evangélium, mint gyógyírt az emberek elszigeteltségére és örökös aggodalmaskodására. Hagyj fel azzal, hogy a földi javakban keresd a biztonságot és hagyatkozz egyedül Istenre! Ekkor derül ki, mennyire hiszel benne, és hited megerősödik Isten adományaival. Logikus: Isten nem azért tesz így, hogy meggazdagodjunk. Azért teszi, hogy mások is utánozzanak, amikor látják, hogy adakozásunk nyomán mennyi kis csoda történik. Azért teszi, mert minél többel rendelkezünk, annál többet tudunk adni, mint Isten javainak kezelői – hiszen minden az övé! Hogy a közösségben, amelyben élünk, egymás rendelkezésére bocsássuk vagyonunkat, hogy rólunk is elmondhassák, mint a jeruzsálemi őskeresztényekről, hogy nem volt közöttük szegény...¹ Nem gondold, hogy ezzel valóban lelket adhatsz a szociális forradalomnak, amelyre a világ vár?

„Adjatok, és akkor ti is kaptok...” Jézus e szavakkal elsősorban biztosan a mennyei jutalomra gondolt, de ami itt a földön történik, az már annak elővételezése és biztosítéka.

Chiara Lubich

„Adjatok, és akkor ti is kaptok. Jó, tömött, megrázott és túlszorduló mértékkel mérnek öletekbe.” (Lk 6,38)

Megjelent:
Chiara Lubich
és más keresztények: *Éljük az Igét*, Budapest, 2008, 41-43. o.

¹ Vö. Ap.Csel 4,34

Emlékezetes marad az idei július 7-e, és az előző néhány nap is, mert elérkezett a pillanat, hogy megválasszák a Fokoláre Mozgalom új elnökét. *Maria Voce*, az egyik legközelebbi munkatárs kapta a feladatot, hogy továbbvigye Chiara örökségét.

Az alapító halála után összehívott általános nagygyűlésen ötszázán képviselték a világ 182 országában elterjedt mozgalom közösségeit. Munkájukat a tavaly módosított és jóváhagyott statútumok szerint végezték, de minden új volt és ismeretlen, mindent együtt kellett megérteniük: már nem számíthattak Chiara jelenlétére és biztos útmutatására.

„Teljesönajándékozás, kommunió valósult meg közöttünk – mondja az új elnök. – Megpróbáltuk megérteni, hogy mi Isten terve a mozgalomról ebben a rendkívül fontos pillanatban. Chiara végrendelete sietett segítségünkre: a mozgalmat a köztünk lévő Jézus viszi előre. Megpróbáltuk teljesen megérteni egymást a plenáris üléseken és a csoportokban is. Úgy éreztük, kialakult a megfelelő légkör. De ez nem bizonyult elegendőnek.”

Mi történt? „A szavazáskor alapvetően kétféle irányultság jelent meg annak ellenére, hogy mindannyian Chiara elképzelése szerint akartunk cselekedni”. Egyrészt: „ne újítsunk túlzottan, ne alakítsuk át azt, amit Chiara felépített”, másrészt: „most új korszak kezdődik, és ehhez szükség van néhány újdonságra, amely a központi vezetés összetételének megváltozását is jelentheti”. Az első három szavazás során ez a két álláspont rajzolódott ki. „Önmagában véve elfogadható lett volna, hogy további beszélgetések útján kompromisszumra jussunk – folytatja az elnök –, de éppen az egység karizmája miatt úgy érez-

CSC/CN

ELŐTÉR BEN A KAPCSOLATOK

A kapcsolatokra helyezi a hangsúlyt Maria Voce, Chiara Lubich utódja a Fokoláre Mozgalom élén. Munkájában többek között Giancarlo Faletti, az új társelnök fogja segíteni. A Fokoláre Mozgalom általános nagygyűlését a folytonosság és a megújulás igénye jellemezte.

tük, hogy nem elégedhetünk meg ennyivel. El kell jutnunk arra a lelki egységre, amely aztán a szavazatokban is kifejeződik, és erre vagy arra a névre irányul, nem számít, hogy kiére. Ezért egy napos szünetet tartottunk, és ezt a kommunió elmélyítésére fordítottuk. Megtapasztaltuk az egység karizmájának átalakító erejét. Semmi más nem segített volna. Arról volt szó, hogy szeretetből készek legyünk teljesen elveszíteni magunkat egymásban elfogultság nélkül, hogy teljes mértékben arra hallgassunk, amit a Szentlélek sugall.”

Középen:
a szavazás utáni pillanatok.
Az első sorban Chiara Lubich első társnői.

Ebben a kényes pillanatban meghatározó szerepe volt Pasquale Foresi atyának, Chiara alapító társának. „Ő figyelmeztetett az első generáció feladatára, akinek most át kell adnia az operatív felelősséget, amelyhez egy egész élet tapasztalata fűződik: a Chiarától kapott fény és bölcsesség. De itt kell lenniük, hogy ezt megőrizzék, és mindenkit segítsenek, támogassanak.”

S hogy mi történt ezután? „A nagygyűlés teljes egyetértésre jutott.” Az elnök ragyogó tekintete elárulja, hogy ismét átéli az egység teljességét, amire újra rátaláltak. Minden megoldódott. „Látuk, hogy a felelőség átadásában teljesen megvan a folytonosság,

ugyanakkor az újdonság is. Mindenki érezte, hogy egyszerre folytatója Chiara művének, és újul meg a karizma által. Ebben egyetértünk, és innen fakadt az a felejthetetlen egység-tapasztalat.”

- *Hogyan lehet Chiara jelen az elnökségben?*

- Mindig őt fogom megkérdezni, mint ahogy az elmúlt napokban. Elmentem hozzá, meglátogattam a sírját. Sok mindent hallottam, hogy Chiara így szeretné, Chiara ezt mondaná... Én azt kérdeztem tőle: „Chiara, mit szeretnél most? Ne azt mondd, amit fél éve vagy egy éve gondoltál!” Úgy érzem, vá-

laszolt: „Mindig is egyetlen dolgot állítottam eléd, az elhagyott Jézust. Őt szeresd most is!” Abban a nehéz pillanatban sem válaszolhattam mást, csak igent. És nem éreztem magam egyedül, mert egy olyan műben, mint a miénk, amelyet egy közösségi lelkiiség éltet, együtt szeretjük a szenvedést, együtt jutunk túl rajta, és aztán együtt is örülünk.

- *Mikor vetted észre, hogy hatalmas felelősség kezd rád nehezedni?*

- Az első szavazásnál kezdtem sejteni valamit, mert sok szavazatot kaptam, arra mégsem gondoltam, hogy ez megtörténhet. Amikor kiderült, hogy mindenki fontosabbnak tartja az egység megvalósítását, mint azt, hogy az egyik vagy a másik jelöltre szavazzon, akkor rájöttem, hogy valami rendkívüli történik velem.

- *Mit érzel most, közvetlenül a választások után?*

- Örömet. A nagygyűlés egyhangú akaratából kaptam a meghívást erre a feladatra, számomra Isten akarata fejeződik ki benne. Nem sok minden változik, mert a Műért adtam az életemet, tehát nincs nagy különbség a között, hogy ezt mint elnök teszem-e, vagy más feladatkörben.

- *Chiara azt mondta, hogy nem egy személy lesz az utódja, hanem egy csoport, egy test. Az Emmaus név, amit Chiarától kaptál, a két tanítványra emlékeztet az úton Jézussal. Van ennek valamilyen jelentősége itt?*

- Azt hiszem igen. Chiara végrendeletében a köztünk lévő Jézus valóságát hagyta ránk, aki jelen van övéi közt, ha az ő nevében egyesülnek. Az én nevem éppen ezt jelenti. Egyetlen vágyam, hogy mély egységkapcsolatokat építsek a Mű minden tagjával: minden szinten, tehát a központban, a vezetésben is, hogy ne én folytassam Chiara művét, hanem az a karizma, amit az ő ajándéka.

- *Milyen irányvonalat adnál elnöki tevékenységnek?*

- Milyen irányvonalat adnék? (Csend). A kapcsolatokra szeretném fektetni a hangsúlyt.

CSC/CN (3)

- Korunkban, amikor újra hangsúlyozni kell a katolikus identitást, a mozgalom nyitott a párbeszédre. Vajon ezen az úton halad majd tovább?

- Ha el akarunk jutni az egység-re, akkor a párbeszédet nem lehet abbahagyni. S mivel célunk az egység, az egyetemes testvériség megvalósítása, sose zárkozhatunk be. Ezzel épp azt a célt tagadnánk, amiért Isten életre hívott bennünket. Folytatnunk kell, nehézségek közepette is. Ám nagy-nagy szeretettel mindenki felé le kell tudnunk győzni ezeket a nehézségeket.

- Az utóbbi három és fél évben Chiara különleges kálváriát járt. Mit jelent ez neked, ha a rád váró feladatra gondolsz?

- Láhattunk egy végsőkig odaadott életet, részesedhettünk benne, és meggyőződhattünk a nagyságáról. Olyan teremtmény előtt álltam, aki a halála pillanatában is képes volt a többieknek adni magát, a többiekkel egységben tudott meghalni, mivel Isten egy ilyen karizma hordozására választotta ki. Olyan tanulság volt ez, mely megerősítette azt, amit Chiara az élete folyamán tett, és ami most hihetetlen erővel nyilvánult meg.

HÁROM KÉRDÉS

Giancarlo Faletti nek

Tizenegy éve szentelték pap-pá, mostantól ő áll az elnök mellett.

- Mária Művében az elnök egy nő, aki világi, a társelnök pedig egy fokolarinó, aki pap. Ez az egyik olyan újdonság, amit Chiara hozott. Hogyan készülsz a megbízatásodra?

- A női elnökség az egyházban is új tapasztalatnak számít, az egyház „máriás arculata” fejeződik ki benne. Mária Műve az egységet és a háromságot éli meg a vezetésben, ezzel egyedi és alapvető szerepet játszik az egyház és az emberiség zarándokútján. Az én feladatam, hogy az elnökkel való egységért éljek, mindazért, ami a szívén fekszik, és megadjak ehhez minden olyan tanácsot és segítséget, ami hasznos lehet a mozgalom fejlődése szempontjából.

- A fokolárban töltött évek során éltél Genovában is, ahol a mozgalom tagjai közül ketten „Isten szolgálói” lettek (Alberto Michelotti és Carlo Grisolia), Chiara Luce Badano pedig „Isten tiszteletreméltó szolgálója”. Milyen fajta életszentség fakad a fokolárok közösségéből?

- Személyesen, egészen közelről ismertem mindhárom fiatal életét. Chiara lelkületével haladtak Isten felé. Életszentségük egy közösségi lelkeség gyümölcse, egyéni fejlődésük egy közösségi tapasztalat része.

- Olasz az elnök. A társelnök ugyancsak. Hová lett a nemzetköziség?

- Az általános nagygyűlés két olaszt választott meg, ez igaz, de jócskán megmutatkozik a nemzetköziség az általános tanácsadók személyében, akik segítenek, hogy a világ egyes részeire jellemző kultúrák és nézőpontok találkozhassanak.

- Az egyház történelméből látjuk, hogy minél nagyobb egy karizma, annál nagyobb problémák adódnak az alapító halálakor. Nem félsz ettől?

- Remélem, az egyháztörténelemben néha kivételek is vannak (jóízűen nevet). Természetesen ijesztő lehet, ha végiggondoljuk, hogy mi minden történt az elmúlt évszázadokban. Chiara azonban újdonságot hozott, a közösségi lelkeséget, és biztos vagyok benne, hogy segíteni fogunk egymásnak ebben

az időszakban is. A megválasztásom előtti néhány nap tapasztalata csak megerősít benne. Segíteni fogjuk egymást a különböző csoportokban, a fokolárokban, a helyi közösségekben, mindenütt. Ahol lesznek legalább ketten, akik valóban hűségesek akarnak maradni Chiarához, ott jelen lesz a karizmája, és minden folytatódhat.

Michele Zanzucchi és Paolo Loriga írása alapján szerkesztette:
Reskovits Ágnes

A MAGASBA TÖRJÜNK! (1)

Cinzia Panero

Emlékszem Chiara Lubich egyik utolsó üzenetére, amit a mozgalom fiataljaihoz intézett: „Ne éréjtek be morzsákkal! Csak egy életetek van, a magasba törjétek, ne elégedjétek meg az apró örömeikkel, a nagyokat keressétek, az öröm teljességét! (...) Ha e szerint az ideál szerint éltek, tietek lesz az öröm teljessége.”

Erről tesz tanúságot ez a hat fiatal barátom! Mellettem álltak az évek során, és különböző módon segítettek, sőt, útítársaimmá váltak. Chiara példaképül állította őket elé. Arra buzdított, hogy tartsunk ki a végsőig az Isten felé vezető úton, és így ragyogó fénycsóvát hagyjunk magunk után a világban. Nekik sikerült! Az Egyház felvette őket „Isten szolgái” közé.

Személyesen nem ismertem egyiküket sem, de beléptek az életembe. *Carló*ról és *Albertó*ról tizenhét éves koromban hallottam először. Akik találkoztak velük, azok a fiatalok úgy beszéltek róluk, mint élő barátaikról, s nem úgy, mint akik már meghaltak. Akkor határoztam el, hogy igyekszem én is ilyen „Istenben szövődő kapcsolatokat” építeni. *Daniela* is a mesteremmé lett, őt a naplóján keresztül ismerem meg. A szenvedés értékére és Isten szeretetének a végtelenségére tanított.

Chiara Luce százakat vonz a sírjához minden október hetedikén. *Maria Orsola* életpéldája Magyarországra is elérkezett¹. Az interneten válgothattunk a tanúságtételek,

az életrajzi adatok között, olvashattunk az eltávozásuk után született kezdeményezésekről.

Istent tette az első helyre

Elmerültek *Istenben*: *Carlo és Alberto negyven napja* a címe a két genovai fiú rendkívüli barátságát elbeszélő könyvnek. Közös cél vezérelte őket, hogy mindenkinek átadják az evangéliumból fakadó ideál ajándékát, mely annyira lenyűgözte őket. *Carlo Grisolia* és *Alberto Michelotti* a barátságot az életszentség társulatában élte át. Genek² voltak ők is, akik megosztották egymással az

Az életszentség nem luxus, nem szabadon választható ideál, és nem néhányak kiváltsága. Az életszentség szükségszerűen fakad a keresztény életből. *Maria Orsola*, *Carlo*, *Alberto*, *Chiara Luce*, *Daniela* és *Santa mai* fiatalok, akik sok ezer társukkal együtt egy „bátor, szép és fiatal egyház” képét állítják elé.

evangéliumi életből fakadó tapasztalataikat társaikkal.

Ugyanaz a vágy hajtotta őket: Istent akarták az életük középpont-

Archív (3)

jába állítani. *Alberto* így írja le találkozását Jézussal: „Lassan megváltozik az életem: Valaki egyre inkább belép a napjaimba. Néha az egész városom át kell utaznom, hogy még sietve elérjem az utolsó misét. Ott találkozhatom Vele az Eucharishtiában. Eh-

¹ *A Magyar Kurír* 2007. szeptember 3-án írt róla, a *Szent Imre-évhez kapcsolódóan: Maria Orsola Bussone bemutatása Csengelén címmel.*

² *A Fokoláre Mozgalomban elkötelezett fiatalok*

hez korábban el kell jönnöm az egyetemről, egyik busztól rohanok a másikig. Egyszer csak rádöbbenek: »Alberto, egy hónapja ilyesmit meg nem tettél volna senkiért, még a barátnődért sem!«»

Carlo pedig ezt írta Albertónak: „Tulajdonképpen mindegy, hogy mik vagyunk: függetlenségi harcosok, fasiszták, muzulmánok, ateisták, katolikusok, elnökök, kábítószertüggők, bűnözők, tudósok, prostituáltak... hogy ilyenek vagy olyanok a körülményeink. Minden élethelyzetben szembesülnünk kell a fájdalom nagy kihívásával. Azaz nincs különbség az emberek között”. Utóirat: „Egy különbség mégiscsak van: Isten, de... ez legyen a mi titkunk, el ne áruld senkinek!”

Carlo és Alberto barátsága tehát a mélyben gyökerezett: a köztük jelenlévő Jézussal tudtak szembenézni a hétköznappal. Ez segítette át őket a nehéz pillanatokon, ezért tudták leküzdeni a kísértést és nem torpantak meg, nem fordultak vissza. Sokszor újra kezdtek, és sokszor tapasztalták, hogy képes újászületni bennük és körülöttük az élet.

Negyven nap, csupán ennyi választja el haláluk dátumát. 1980. augusztus 20-án Alberto Michelotti hegymászás közben a mélybe zuhant. Másnap az orvosok rosszindulatú daganatot találtak Carlónál, amikor katonai szolgálatra sorozták. Így vette kezdetét a negyvennapos futás egészen a „találkozásig Jézussal”. Ez idő alatt Carlo gyakran emlegette, hogy érzi Alberto segítségét.

Szeptember 29-én Chiara Lubich ezt írta naplójába: „Amikor Carlo bement a kórházba, egyszerűen csak egy húszéves gen volt, most pedig egy pátriárka erejével beszél és cselekszik – ezt azok mondják, akik meglátogatták. Erre képes a fájdalom és a halál közelsége!”

Néhány nappal a halála előtt

Carlo ezt üzent a gyerekeknek egy találkozóra: – Tartsatok ki! – Ez az ő végrendelete, ezt hagyta ránk.

A fájdalom

Daniela Zanetta segít felfedeznünk a szeretettel átölelt fáj-

dalomban rejlő titokzatos tervet. Huszonhárom évesen érkezett a mennyországba. Gyászjelentésében ezt olvassuk: „Nem könnyű huszonkét évet a kereszten függeni, de hiszek Istenben, nagyon szeretem őt. Megköszönöm, hogy megajándékozott az étellel, mert minden tőle kapott nap új alkalom, hogy szeressem és szolgáljam őt.”

Egy ritka betegséggel kellett élnie már a születésétől. Egész testét hólyagok és sebek borították. Betegsége ellenére igyekezett „normális” életet élni: bár soha nem taníthatott, megszerezte a tanári diplomát. Nagyra becsülte az életet, szemben a különböző étellelens támadásokkal, mint az abortusz, a háború, az erőszak, az eutanázia, és az élet pártjára állt mindig. Cikkei jelentek meg különböző folyóiratokban.

1973-ban találkozott Chiara Lubich lelkeségével. Ez a találkozás

erősítette meg – különösen az igézésén keresztül –, hogy a betegséget el tudja fogadni: „Ahol ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemben, ott vagyok közöttük” (Mt 18,20). Az egység gyümölcse, Jézus jelenlétének a bizonyossága adott neki erőt, hogy őt szeresse.

1983 októberétől naplót vezetett, levelet írt Jézusnak minden nap. Beszámolt neki örömeiről és fájdalmairól, a sikerekről és bukásokról az élet-szentség felé vezető úton: „Tegnap este elalvás előtt elgondolkoztam, milyen lenne az életem betegség nélkül. Furcsa, annak elenére, hogy szeretnék egészséges lenni, nem tudtam ’normális’ életet elképzelni. Megértettem, hogy a keresztlényeges része az éle-

temnek: úgy köt össze veled, mint a köldökzsinór, rajta keresztül tőled kapom a táplálékot, az oxigént és az életet. Jézus, megköszönöm neked a keresztet, hogy megajándékozol velem, így a sok mulasztás közepette én is tudok valamit neked adni. De te soha el ne hagyj, mert egyedül egy másodpercig sem bírnám ki.”

A genek mindig nála voltak, amikor csak idejük engedte. Úgy tűnt nekik, Daniela teljesen egészséges, mert folyamatosan igent mondott arra, amit Isten akar tőle. Vele mindenki megtapasztalhatta: az embert igazán az „valósítja meg”, ha teljesen azonosul Isten tervével. Daniela bizonyosan ma is közel van a szenvedőkhöz és a betegekhez. Ő az Isten szeretetébe gyökeret eresztő hit példája, himnusz az életről.

*Folytatás a következő számban
(A fordításban közreműködött:
Vizsolyi László)*

KÖZÖS KÜLDETÉS

Jánoshalma polgármestere és felesége júniusban az Egységért Politikai Mozgalom szervezésében megtartott nemzetközi konferencián mint meghívott előadók beszéltek arról az összefogásról és a közéletben végzett munkáról, amit a városban tapasztalni, ahol befogadták az egység karizmáját.

**Reskovits
Ágnes**

Chiara Lubich 2008. februárjában Jánoshalma tiszteletbeli polgára lett. A Fokoláre Mozgalom tagjai „az őket életető keresztény értékekből erőt merítve arra törekcszenek, hogy hozzájáruljanak városuk fejlődéséhez és az egyetemes testvériség megvalósulásához” – írta ebből az alkalmából. Hogyan nyilvánul meg ez a jánoshalmi közösség életében, és hogyan vezetett a polgármesterei szolgálatig? – kérdezem **Czeller Zoltán** polgármestert és feleségét **Ádám Máriát**.

Ádám Mária: Négy családdal különösen szoros kapcsolatban álltunk. Közös küldetést éreztünk a városért, ezért kötöttünk egy szövetséget, hogy a köztünk levő egység erejéből megpróbálunk több területen is bekapcsolódni a város közéletébe. Elővet-tük Chiara Lubich *Egy város nem elég*¹ című írását, amely különleges fény, erő és útmutatás volt számunkra. Első mondataiban ez áll: „Keresd fel a város szegényeit,

és segíts rajtuk!” Ezért megszerveztük az utca-szociális hálózatot, vagyis megpróbáltunk minden utcára találni egy embert, aki felelősnek érzi magát az ott élők nehézségeiért, megszervezi a segítségnyújtást.

Most olyan harmincan-negyvenen végzik aktívan ezt a tevékenységet.

- 2006-ban a Fokoláre Mozgalom Budapesten rendezte meg az Egyetemes Testvériség Napját. Önök is készültek erre a nagy nemzetközi eseményre. Milyen lépést jelentett ez. közéleti részvételükben?

Papp Csábor

Bernath Mihály

Á.M.: Széles körben meghirdetett fórumokat tartottunk a városban. Öt alkalommal találkoztunk, öt témánk volt: adás kultúrája, élet kultúrája, közélet, média és művészetek. A fórumokat jánoshalmi festők kiállítása és egy művészeti est zárta az utca-szociális hálózat javára.

Czeller Zoltán: A nemzetközi találkozón látott egyetemes távlatok konkrét helyi kezdeményezéseket szültek. A diszkrét ellensúlyozására közösségünk fiataljaival táncházat szerveztünk, a kisebbeknek pedig közös játékokat. Minden alkalommal meghívtuk a fiatalokat egy konkrét akcióra, ami lehetett a kórházban levő bete-

¹ Chiara Lubich: *Elmélkedések, Budapest, 1995, 111. old.*

gek megajándékozása, vagy idősök meglátogatása... Párbeszédet kezdünk arról, mit tehetnénk a fiatalok megtartásáért, hogy megélhetést biztosítsunk számukra a városban.

Á.M.: Közben megalakítottuk az *Összefogás Jánoshalmáért Egyesületet*, hogy hatékonyabban tudjunk jelen lenni a város életében.

- Talán éppen a közösen megélt közéleti szerep miatt kérték fel 2006-ban, hogy induljon az önkormányzati választásokon, és lett iskolaigazgató-helyettesből a város polgármestere.

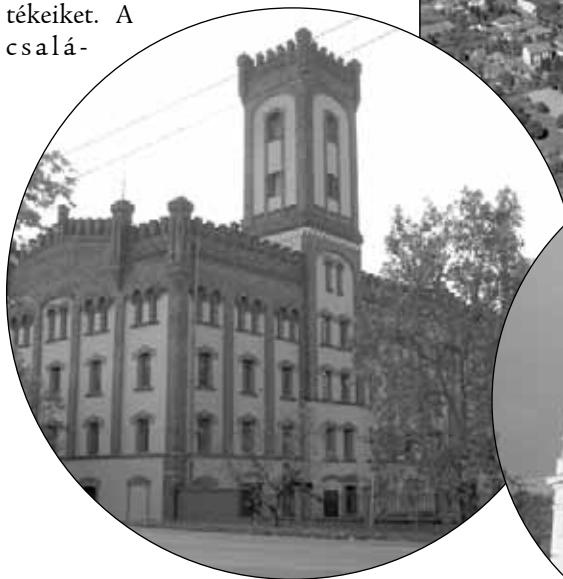
C.Z.: Ezt a döntést is a barátainkkal való nagyon szoros egységben hoztuk meg. A politikai életben is fontosnak tartom az összefogást, a közös gondolkodást. Ezért képviselőtársaimat olyan együttműködésre kértem, ahol a testületi munkában a különböző vélemények és politikai álláspontok gazdagítják a közösséget, és nem széthúzást eredményeznek. Nagy szükség van erre, például a város gazdasági fellendítése érdekében, ahol nagy következetességgel, pontosan meg kell határozni a célokat.

- A közösségnek és az egyesületnek a város nehéz pénzügyi helyzete közepette is sikerült többféle aktivitást elindítania.

C.Z.: Ezek önkéntes alapon szerveződtek, pályázati források igénybevételével. Az összefogás egyik legeredményesebb területe a városszépítés. A településfejlesztési gazdasági társaság vezetőjével együttműködve beszélgetéseket, és a közterek megújítására irányuló önkéntes akciókat szervezünk már második éve. Ennek eredménye az is, hogy egyre több lakos és vállalkozás kezdi szépíteni saját tulajdonú területét.

Á.M.: Fotókiállítás rendeztünk *Jánoshalma miért szép?* címmel. A szervező fiatal család azóta egy előadássorozatot indított, ahol

helybéli idős emberek mutatják be életútjukat, értékeiket. A család-

Reiniszekéi Csabór (3)

dokban megélt élet a város életének alapja, ezért a családoknak is tartunk programokat, hogy a kapcsolatokat erősítsük.

Egyesületünk az egészségügy területén ingyenesen nyújt orvosi tanácsadást és tart gyógytornafoglalkozást. Az önkormányzat elismerését fejezte ki ezért az önkéntes munkáért, amellyel a városban hiányzó tevékenységet fedünk le.

Nemrég sportversenyt szerveztünk a Föld Napja alkalmából *Fusunk az egységért* címmel. Városunk minden iskolája és a környező települések is bekapcsolódtak. Ezt a napot a tisztaságnak, a sportnak, a békének és a testvériségnek szenteltük. A győztesek részt vehettek a világméretű *Run4Unity* budapesti versenyén.

- A közéletben számtalan problémával találják szembe magukat, a politikai élet nagy lekötöttséget is jelent. Mégis honnan az erő, a lelkesedés a kezdeményezésekhez?

C.Z.: Ezeket a feladatokat nem tudnánk megvalósítani, ha nem térnénk vissza a gyökerekhez, Chiara Lubich karizmájához, ha nem olvassánk el újra együtt az Egy-

város nem elég című írását. Ilyenkor mindig megtapasztaljuk a leírtak igazságát, és útmutatást kapunk a továbbiakra. Chiara iránti hálánk jeléül fogalmazódott meg bennünk a javaslat a képviselőtestület felé, hogy Chiara Jánoshalma tiszteletbeli polgára legyen. A képviselők egyetértettek, hogy az ő szellemisége pozitív életszemléletet hoz hátrányos helyzetű városunkba, hatással van az emberek gondolkodásmódjára: azt sugallja, hogy azt nézzük és ajándékozzuk, amink van, így mindenki tud tenni az egyetemes testvériség megvalósulásáért.

- Az egységre törekvés, az együttgondolkodás bizonyára sok áldozatot, elfogadást, újrakezdést kér.

Á.M.: Ezért időnként fontos át-gondolni és újra igent mondani arra az útra, amelyre Isten hívott meg bennünket. Visszatekintve látjuk, hogy valóban Ő vezet, hiszen nem csak emberi erőfeszítésekről van szó, hanem arról, hogy a köztünk lévő Jézus ereje valóban képes behatolni a társadalmi élet minden területére. ■

AHOL ÉG ÉS FÖLD TALÁLKOZIK

Képek és gondolatok
a Reneszánsz évében.

**Aranyi
Krisztina**

Az emberek közül azok, akiket megérintett Istennek Krisztus életében és halálában megmutató szerete, megpróbáltak válaszolni rá gondolatokkal, tettekkel, többek között művészi alkotásokkal is. Ki akarták fejezni, hogy „a lélek az, ami éltet, a test nem használ semmit” – amint szent Pál írja –, ezért azután az építészetben, képzőművészetben szinte lábbujjhegyre állva minden ízületükben az ég felé nyújtózkodtak.

A „szép” az magas volt, az arcok is hosszúra nyúltak, ennek ellenére megvolt bennük az arány, s a bennük kifejeződő boldogság folytán őriztek valami sajátos, felülmúlhatatlan bájt.

Isten azonban nem hagyta válasz nélkül a túlszorduló sze-

retetet, és egy új emberide-álnak adott életet. Ennek az új embernek az emblémáját Michelangelo *Ádám teremtése* című freskójában csodálja azóta is ország-világ a vatikáni Sixtus-kápolnában. Amint látjuk, ez az ember nem nyúlik magasra, arányos termetű, mint az ókori görögöknél és nyomukban a rómaiaknál. Ahhoz, hogy a Teremtővel kapcsolatba kerüljön, csak épp egy kis erőfeszítésre van szükség a részéről.

Ő az újjászületés (ezt jelenti a reneszánsz szó) jelképe. Ennek a szellemiségnek a kifejeződését látjuk Giovanni Dalmata *Madonnájában* is.

A reneszánsz gondolkodásban nem egyedül az emberkép születik újjá, magába építve az antik gondolkodás csúcsteljesítményeit, hanem a természettel való kapcsolat is. Kifejezi számunkra, hogy Isten mindenütt, mindenben ott van, ott akar lenni. Így már nem egyedül a szent dolgokról szólnak a képek, a versek, a dalok, hanem az élet egyéb dolgairól, mint például az *Alomban*, Benevento püspökének egyik szerzeményében, nem is beszélve Balassiról, akinek a témái között ott van a jó bor is:

*Áldott szép Pünkösdeknek gyönyörű ideje,
Mindent egészséggel látogató ege,
Hosszú úton járókat könnyebbítő szele!*

*Te nyitod rózsákat meg illatozásra,
Néma fülemile torkát kiáltásra,
Fákat is te öltöztetsz sokszínű ruhákba.*

*Néked virágoznak bokrok, szép violák,
Folyó vizek, kutak csak néked tisztulnak,
Az jó hamar lovak is csak benned vigadnak.*

(Balassi: Borivóknak való)

Ugyanakkor, bármekkora is a különbség a két felfogás között, nem állnak háborúban egymással, többnyire békésen egymás mellett élnek, akár ugyanazon a képen is jól megférnek egymással, mint például M. S. Mesternél.

A reneszánsz kor az európai kultúrának olyan magaslatra, melynek befogadásához több évszázadra is szükség lehet, amint ez Shakespeare-rel is történt. Az irodalom óriását, akinek a keze alatt újjászületett a tragédia, a vígjáték, és megszületett a „problémadráma”, a *Hamlet*, amelyet a legtöbbit idéznek, csak a XIX. században fedezték fel. Magyarra elsőként Arany János fordította. ■

Lassus nálunk is jól ismert zsolnárfeldolgozását, a *Dicsérje minden ember* címűt a vellei Szent Márk Székesegyház építészeti adottságainak megfelelően osztott kórusra dolgozta fel. Harmónia született tehát épület és zene között.

A Fokoláre Mozgalom fiataljai és az Összefogás Jánoshalmáért Egyesület közös tábor rendezett fiataloknak Jánoshalmán júliusban. A tízezres kisvárosban nagy feltűnést keltett az ország különböző részeiről érkezett 150 fiatal.

A TESTVÉRISÉG VÁROSÁ

Paksy Eszter

Július közepén felbolydult Jánoshalma. A Békés, Bácska és a Kiskunság határán található tízezres kisváros magában hordozza a térség jellegzetes szépségeit és problémáit is: csendes, üdítő környezetet, gyönyörű tájat, történelmi múltat jelképező gazdag építészeti látnivalókat, a fejlődés lehetőségének szelét, ugyanakkor a gazdasági szerkezetváltozásból fakadó nehézségeket, mint a munkanélküliség és a fiatalok elvándorlása. Most júliusban Jánoshalma a remény és a testvériség városává vált.

No nem egy csapásra! A helyi keresztény közösség jó néhány éve aktívan tesz azért, hogy a testvériséget élve sok embert megmozgasson, és előmozdítsa a város problémás kérdéseinek ügyét, például a szegénység, a városzépítés és a kulturális élet terén. Ezért a célért alapították az *Összefogás Jánoshalmáért Egyesületet*. Július 10. és 15. között az egyesület és a Fokoláre Mozgalomhoz tartozó fiatalok közös szervezésében 150 fiatal érkezett a városba. A fiatalok tábora, mondhatjuk, a szeretet versenye volt.

A város részéről rengeteg felajánlás érkezett a tábor javára – szponzorok, kedvezményes péksütemény, sok-sok barack, alma, paprika, paradicsom, olcsó szálláslehetőség, ingyenes teremhasználat – és általában ezernyi kis probléma a felépült szeretet-kapcsolatokon keresztül pillanatok alatt megoldódott. Az egyik szervező mondta a tábor végén: „Egy 150 fős tábor megszervezése úgy, hogy nem sok hasonlót csináltunk még, igen nagy feladat. Kitalálni a programokat, a szállások, étkezések biztosítása, a közösségteremtés... Rengeteg apróság, a hosszabbítoktól kezdve a hűtőn át a kesztyűkig, ezer dolog, amelyekre gondoltunk vagy már nem is tudtunk gondolni az előkészületek alatt. Többször kerültem ilyen helyzetbe, és szinte percekben belül mindig előkerült az, amire éppen szükség volt. Vasárnap a tanyán „ízlelhető”

Cinzia Panero

volt a helyiek szeretete, este pedig a nyílt estén, amikor bemutatkoztak, egészen meghatód-
tam, hogy valóban vannak emberek, akik ennyire a körülöttük lévőkért élnek.”

Részünkről pedig? Programunk délelőttönként a város környezetének szépítése volt: útpadkafestés, a vasútállomás rendbe tétele, a kiserdő rendezése, az óvoda kertjének csinosítása. Kasza, fűrész, motoros kasza, gereblye, talicska a kézben, gazt irtottunk, padokat festettünk újra, szemetet tüntettünk el. Igazán látványos jelenség voltunk a csendes kisvárosban: fiatalok mindenfelé, ragyogó fehér útpad-

kák, jókedv, mókázás. Épp ilyen fontos volt, hogy a csoport egy másik része a szociális otthonban a város lelki szépítésén fáradozott, fagyizni mentek, beszélgettek, sétáltak a magányos idősekkel. Kölcsönös volt a gazdagodás, fiatalok és idősek megnyíltak egymás felé, elszlott a kezdeti bizalmatlanság. A városban az értetlenkedést és a gyanakvást (ki fizeti ezeket?!) felváltotta a szimpátia és a kíváncsiság. Kik ezek a fiatalok?

Délutánként tematikus fórumokon vettünk részt: a környezetvédelem, a munkavállalás és ambíció, a házasság és együttjárás klasszikus témái mellett a művészeti műhelyben *Harmonikus kontrasztok* címmel közösségi alkotómunka folyt, a drámajáték csoport pedig szimbolikus eszkö-

zökkel dolgozta fel a testvériség témáját.

A politikai fórumon Czeller Zoltán polgármester és egyik képviselőtársa arról beszélt, hogyan alakította át a képviselőtestületi munkájukat az, hogy a versengés és szembenállás politikája helyett a kölcsönös szeretet elvén igyekeztek a város érdekeit szem előtt tartva és az egyes személyeket megbecsülve olyan kényes kérdéseket is rendezni, mint például a szükséges elbocsátások és városi

Meszéna Dornósné

Papp Csábor (6)

Maucha Krátófi (3)

Cinzia Panero (2)

adminisztráció csökkenése. Sikerült elérniük, hogy minden elbocsátott személy becsülete és tisztessége sértetlen maradjon, de a város se legyen kénytelen pazarlóan gazdálkodni. A fiatalok számára megdöbbentő és reménykeltő volt ezeket a tapasztalatokat hallgatni, és kedvük ébredt arra, hogy ők maguk is tevékenyen részt vegyenek szűkebb környezetük alakításában.

Minden fiatal számára hatalmas élmény volt a vasárnapi pihenőnap, amikor kirándulásunk végpontjaként megérkeztünk a *Csizovszki* tanyára, ahol a házigazdák és a jánoshalmi közösség tagjai három hatalmas bogrács vadpörkölttel, házi kemencés lángossal és persze jófajta jánoshalmi barackkal, szilvával vártak minket. A szépen felújított, hagyományőrző környezetben aztán foci és métaverseny következett vagy egyszerűen csak ejtőzés az árnyékban. Este viszont mi láttuk vendégül a várost nyílt esténken, ahol a városban tapasztalt nyüzsgés valódi okára kíváncsiak megismerhették a Fokoláre fiataljait egybefogó *Fiatalok az Egyesült Világért* mozgalmat, mi pedig megismerkedhettünk az Őszszefogás Jánoshalmáért Egyesület tevékenységével.

A munka mellett a sport, a játék, a közös étkezések pillanatai is remek alkalmat adtak arra, hogy egymás között életre váltsuk azt, amit a reggeli indításokon a napi evangéliumi mottókból kitértünk magunk elé, például, hogy azt tegyük a másiknak, amit szeretnénk, hogy nekünk tegyenek (vö. Mt 7,12) vagy hogy kölcsönösen szeretjük egymást (vö. Jn 13,34).

Esténként természetesen a zené, tánc, szórakozás volt a főszerep, azonban ezek az alkalmak is a kölcsönös szeretetünkről tanúsítottak. Az egyik szálláshely igazgatója azt mondta, negyvenéves pedagógiai pályafutása alatt még nem találkozott ilyen fiatalokkal, és úgy érzi, minket látva visszanyerte a hitét. Az egyik fiatal úgy fogalmazott, hogy ebben a táborban úgy érezte, mindig közel van hozzá Isten, akár dolgozott, akár szórakozott, vagy a fórumokon vett részt, mert a mellettünk lévő felebarátot szeretve a jelen pillanatban folyamatosan szerethetjük Isten. Ez az a tapasztalat, amelyet hazatérve is nap mint nap folytatni szeretnénk.

Jánoshalmán valóban megéltük, hogy egymás testvérei vagyunk, és ez a testvériség képes arra, hogy az egyes embereken túl egész közösségeket, városokat megújítson. ■

NYUGDÍJBA MENTEM

Tavaly decemberben búcsúztam el a kollégáimtól. Mit adhatnék nekik ebből az alkalomból? Az ilyenkor szokásos kis ünnepet jól ki akartam használni.

A legfontosabb, hogy adnom kell. Talán az utolsó alkalom, ami építheti a kapcsolatunkat.

Bár idáig nyíltan nem mondtam, biztosan tudják, hogy keresztény vagyok. Jó lenne tehát tanúságot tennem arról, honnan jön számomra az indíttatás ahhoz, amit teszek és tettem. „Aki megvall engem az emberek előtt, azt én is megvallom az Atyám előtt.”

A búcsúvacsorára közvetlen kollégáimon kívül meghívtam azokat, akikkel korábban együtt dolgoztam, a gyes-en lévő kolléganőimet is, és örültem, mert fiatal utódom is eljött. A szépen terített asztal körül állva köszöntöttek és adták át ajándékukat. Legjobban a „hivatalosan”, de humorosan és nagy szeretettel megfogalmazott új „munkaköri leírásomnak” örültem: *nyugdíjas családfenntartó*.

Ezután én is megköszöntem mindazt, amit tőlük kaptam az évek során: segítséget, tanácsot a munkámhoz, megértést, amikor problémákba ütköztem, a közösen elvégzett feladatokat, a vidám költözökéseket, őszinte beszélgetéseket, elvárás nélküli, jóindulatú kritikát...

Búcsúszavaimat, ugyanúgy, mint a vacsorát is, feleségemmel készítettük elő:

„Még korábban, a kutatóintézeti munkám során időközönként hosszú jelentéseket kellett írnom a kísérletek állásáról, esetleges eredményekről. Senki sem tudta volna ellenőrizni, amiket leírtam, hisz

szakirodalmakból tudtam: ilyen kísérleteket abban az időben csak én végeztem. Most már engem is elkezdett érdekelni, milyen jelenségek is játszódhatnak ott le. Mindenkit becsaphatok, de magamat nem, így akkor soha nem fogok rájönni erre. Ezután minden mérési adatot rögzítettem, azt is, amikor valamit rosszul állítottam be. Érdekes, hogy sok esetben így születtek igazán értékes eredmények.

Ezidőben barátaimmal sokat vitatkoztunk az élet nagy kérdéseiről. Mi az a legfontosabb életelv, ami az emberiséget mozgatja? Sejteni kezdtem: van valami, ami mindennek értelmet, célt és energiát adva mindent mozgat. Én ezt a szeretetben fedeztem fel!

A vitában elhangzott: az élet harc a fennmaradásért, a szeretet nem visz előre.

Nem lehetne úgy élni mégis, hogy a szeretet legyen a legfontosabb? – erősödött bennem a kérdés. De erről nem vitatkozni kell, hanem ki kell próbálni. Éreztem, hogy ez lesz életem igazi kutatási területe. És jöttek a felfedezések. Volt olyan nap, amikor többször is sikerült valakit szeretnem, és ennek élménye megmaradt. Előfordult, hogy akit egy picit is sikerült szeretnem, viszonzta, sőt másokkal is így viselkedett. Ám rá kellett jönnöm, hogy az első lépést mindig nekem kell megtenni, a másiktól nem várhatok el semmit. És ha inspirációt érzek, lehetőleg azonnal meg kell tennem, kivétel nélkül mindenkiért.

Felfedeztem, hogy aki engem inspirál, az egy személy, maga a Szeretet, maga Isten. Ezért elhatá-

roztam, egész életemet neki adom. Ebben jó társakra találtam a feleségemben, a barátaimban. Úgy gondoljuk, hogy halálunk után is azok a pillanatok maradnak meg, amikor hallgattunk a belső inspirációra, ami a szeretetre indított. Mindennek vége lesz: karrier, anyagi értékek, hatalom...

Arra törekszünk, hogy a megmaradó értékekért tegyünk meg mindent, ami tőlünk telik. Persze nem mindig sikerül. De amíg élünk, lehet újra kezdeni, és egyre jobban felfedezni, mekkora érték a szeretet.

Végiggondoltam a Veletek töltött időt, és megértettem, hogy korábbi felfedezésem itt is érvényes, minden helyzetben igaz. Köszönöm, amit Tőletek kaptam, és bo-

Családi fotóalbum

csánatot kérek, amikor terhetekre voltam. Magammal viszem a Ti szereteteket!”

A saját fotóimból összeállított rövid diasorozattal is azt próbáltam bemutatni, hogy az Ország, amire mindannyian vágyunk, közöttünk van, ha szeretjük egymást!

Kollégáim szavaiból, és ahogy átöleltek, éreztem, hogy valóban ajándék volt mindez, és kereszténységem számukra nem furcsaság, hanem érték.

Erhardt Gyula

„NYISSÁTOK MEG A SZÍVETEKET!”

Sydney-ben lezárult XVI. Benedek és 400 000 fiatal találkozója. Műholdakon és az interneten milliók követték világszerte.

Mint egy SMS: „Ifjú barátom, sokat vár téled Isten és népe. BXVI” Ezzel fogadta a pápa a 2008-as Ifjúsági Világtalálkozó résztvevőit, akik föld minden részéről érkeztek – legtöbben az Egyesült Államokból. Több óceániai és kelet-ázsiai ország fiataljai most először voltak jelen a találkozón. A távollévőknek segítségére sietett a katolikus média – élőben közvetített szinte minden eseményt –, míg a hírszolgálatok alig néhány sorban számoltak be róla. Pedig a számadatok minden várakozást felülmúltak: háromszor annyian voltak, mint 2000-ben az Olimpiai Játékokon, ám ezúttal egy egész héten keresztül, és egy időben.

Ezen a földön, ahol eleve kultúrák sokfélesége él együtt, ahol az egyházak békésen megférnek egymással, és ahol sikerül rendezni lassan a bennszülötteket érintő fájdalmas kérdéseket, a rendezvény nem csak a katolikusokat szólította meg, hanem a többi egyház és vallás híveit is.

Nem is lehetett volna jobb helyen rendezni ezt az Ifjúsági Világtalálkozót, melynek mottóját az Apostolok Cselekedeteiből vették: „amikor a Szentlélek leszáll rátok, erőben részesültök, úgyhogy tanúságot tesztek majd rólam... a föld végső határáig” (ApCsel 1,8)

Nem volt könnyű eljutni Sydney-be. A távoli kontinens, a bürokrácia, a költségek... Bátorságra és hitre

volt szükség: az ausztrál egyháznak azért, hogy ide hívja a világ ifjúságát, a Szentatyának, hogy beleegyezzen, a fiataloknak meg, hogy elfogadják a meghívást és vállalják a nehézségeket. Mindez nem hiábavaló erőfeszítés: befektetés a jövőbe.

Különleges volt a pápa érkezése is *Barangaroo* mezejére. Fiatalokkal megrakott hajón érkezett, közülük tizenhatan személyesen is üdvözölték. Minden feszélyezettség nélkül, hosszan beszélgettek vele, mintha régi barátok lennének. Együtt hozták Isten szeretetének üzenetét, aki szeretné hírül adni mindenkinek, mennyire közel van. „Tudom, hogy többen még keresitek lelki otthonotokat. Sokan közületek

Edu Liano (2)

nem katolikusok, nem is keresztények, örömmel köszöntünk benneteket...” – szólította meg őket a pápa. Majd emlékeztetett rá, hogy az evangéliummal ide érkező első keresztények többsége „fiatal volt, jó páran alig húsz évesek”.

A Szentlélek ad erőt a tanúságtételhez – ez volt a találkozó alap gondolata. A teológus és hitoktató pápa a virrasztáson segítette a fiataloknak felfedezni ezt az „ismeretlen Istent”. Mint mondta, ez még Szent Ágoston számára is küzdelmes vállalkozást jelentett. A hippói püspök azonban megsejtette „három fontos igazságot a Szentlélekről, mint az egység kötelékéről a Szentháromságon belül: ez az egység ugyanis közösség, kitartó szeretet, és ajándékozás.” Innen tehát a hívás: „mértéknek az egyesítő szeretetet tegyétek meg, feladatul a kitartó szeretetet válasszatok, küldetésetek az önmagát ajándékozó szeretet legyen!”

A vasárnapi szentmisén a pápa azzal fordult a fiatalokhoz, hogy építsék mind a „szeretet új korszakát”! Azt a szeretetet, mely tiszta, szabad, nyitott mások felé, értelmet ad az életnek, reményt ad a világnak, és gátat szab a „szellemi sivatag, a belső üresség, a reménytelenség” terjedésének. Olyan szeretetre van szükség, amely képes átalakítani a családokat, a közösségeket és a nemzeteket.

Ezzel a gondolattal küldte a világba az „apostolok új nemzedékét” XVI. Benedek. A következő találkozót 2011-ben Madrid rendezte. De egyre többen álmodnak arról, hogy lesz egyszer Ifjúsági Világtalálkozó Afrikában, Kínában... Sydney pedig köszönetet mondott a „hit és a szeretet szökőárjáért”, amely mindenkit utolért örömeivel és lelkesedésével.

*Aurora Nicosia és a Magyar Kurír írásai alapján szerkesztette:
Sudár Balázs*

Chizid Romero

MAGYAR SYDNEY EGERBEN

A sydney-i rendezvénnyel párhuzamosan zajlott Egerben a magyar fiatalok találkozója, amit *Ternyák Csaba* megyés püspök nyitott meg a bazilikában tartott szentmisével. Felolvasták XVI. Benedek pápának a találkozóra küldött üzenetét. „Hívjuk tehát a Szentlelket, akit nem határolnak be a földrajzi fekvés koordinátái, és egyesít bennünket imádságban és tanúságtételben!” – hangzott az egyházfő felhívása.

A program témája a Szentlélek volt, aki vezet és hitet ad. „Tanúim lesztek!” – hirdette a találkozó mottója, ugyanis Isten lelke mindig erőt ad, akár a vértanúságra is. „Az emberi élet legnagyobb kísértése nem a szex, az alkohol vagy a kábítószer, hanem az a gondolat, hogy »nem éri meg jónak lenni«. Ne engedjünk ennek a kísértésnek, hanem hívjuk mindig a Szentlelket, hogy járja át életünket. Kérjük az Ő ajándékait újra meg újra életünkben, hogy egyetlen misztikus testté kapcsoljon össze bennünket” – fejtette ki *Bábel Balázs* kalocsa-kecskeméti érsek.

A közösségek és mozgalmak, illetve a szerzetesrendek nemcsak a programokban, hanem már az előkészületekben is kivették a részüket. A csütörtök esti Találkozás Ünnepe, illetve a szombat esti vigília menetének kidolgozását és vezetését a Chemin Neuf Közösség vállalta. Az ő munkájukat segítették a Nyolc Boldogság Közösség nővérei. A reggeli imákat Szent Ferenc Kislányok vezetői, az Antiochia Közösség fiataljai pedig az önkéntes munkában vállaltak kulcsszerepet. A szombati Ifjúsági Fesztiválon bemutatkozott a jézuita rend, a Chemin Neuf, a Fokoláre Mozgalom, a szalézi rend, a Filia közösség, a pálos nővérek, a Sacre Coeur nővérek és még sokan mások.

A Sydney-ben zajló események követése mellett számos program, katekézis, koncert, műhelyfoglalkozás, zenés-énekes est, tanúságtétel, sportolási alkalom várta a fiatalokat.

Szombaton tartották a hagyományos Ifjúsági Fesztivált. Az amúgy is zsúfolt utcák, terek megteltek fiatalokkal. A rendezvény központja az Érsekkert volt, ahol a különböző közösségek bemutakoztak sátraikban és a felállított színpadon, valamint lehetőség volt beszélgetésre, éneklésre, közös alkotásra is.

A találkozót a sydney-i záró szentmise élő közvetítése zárta – hajnali két órától –, illetve *Erdő Péter* bíboros ünnepi szentmiséje.

A kereszténység más lenne Pál apostol nélkül. Az idei évet neki szenteli az egyház. Beszélgetés Gerard Rossé professzorral.

Származásáról alig tudunk valamit. A történész Eusebius szerint családja Galileából való, Lukács evangélista úgy tudja, hogy Pál római állampolgár volt. A provinciában a római állampolgárság rendkívüli kiváltságnak számított. Hogyan lett római állampolgárrá? Biztosan csak annyit tudunk, hogy a pogány népek közötti szétszóratásban, azaz diaszpó-

A NÉPEK APOSTOLA

rában élő zsidók közül származott, és Jeruzsálemben, Gamálielnél, a kor kiemelkedő bölcseleijénél tanult. Beszél héberül, arámul és görögül. Kiemelkedő szellemi képességekkel rendelkezett, és mint a kor farizeusai, kétkezi munkát végzett: a sátor szövést. Amolyan kisvállalkozó lehetett. Héberül Saulnak hívták, görögül Pálnak. Körülbelül kétezer évvel ezelőtt a mai Törökország területén fekvő Tarsusban született. 2008. június 29-én kezdődött a neki szentelt év.

Gerard Rosséval, a szenvedélyes Pál-kutatóval, a Firenze mellett ősszel megnyíló *Sophia Egyetem* biblikus tudományok professzorával folytatott beszélgetés segít felfedezni az apostol alakját.

- Miért annyira időszerű Szent Pál alakja?

- Elsősorban, mert maga az Új-szövetség időszerű, mert képes

volt „egyetemesre fordítani” az evangéliumot: élhetővé tenni a jézusi üzenetet számunkra, nem zsidók számára is. Abban az időben ez óriási lépésnek számított. Pál farizeus volt, tehát tisztán látnia kellett, mennyire „veszélyes” Jézus. Logikus gondolkodással soha nem tudta volna felismerni Jézus egyetemességét, ehhez a damaszkuszi úton átélte páfördülésre volt szükség. Teológus személyiségével sikerült megragadnia a húsvét utáni egyház lényegét.

- Pál apostol szembeszállt a zsidóság túlságosan merev törvényeivel...

- A Törvény megtestesült Krisztusban, ezért Pál nem bírálja a zsidó törvények formális követését, és nem tagadja, hogy Istentől kapott ajándék, nem is lép fel megtartása ellen. Megértette azonban Jézus életéből, hogy nem a Törvény üd-

vözít. Isten Krisztusban adta magát nekünk végérvényesen, és nem a mózesi törvényekben. Isten csakis Krisztusban üdvözít, az egyetemes Megváltóban: azt is megváltja, aki nem tud róla, vagy nem ismeri őt.

Antióchiában jól megfigyelhető az apostol Törvénnyel kapcsolatos új magatartása: Péter együtt étkezik a pogányokkal, de a jeruzsálemi zsidók tiltakozására visszatér a „tisztá” zsidó-keresztények asztalához. És itt van az újdonság Pál apostolnál! Krisztus, aki meghalt a kereszten és feltámadt, felette áll a Törvénynek. Tehát Pál nem tűr meg semmiféle kétértelműséget, mindig a kereszténység lényegéhez vezet vissza. Ma is arról van szó, hogy fel kell ismernünk újra a keresztény hitvallás központi magvat: a hit által történik a megigazulás, azaz Isten egészen nekünk adja magát, és nemcsak a Törvényben.

Fent:
VI. századi
mozaik
Ravennából.

Másik oldalon:
Péter és Pál
apostolt ábrázoló festett üveg
a IV. század-
ból (Vatikáni
Könyvtár).

- Mit jelent Pál számára az Isten és emberek között megkötött szövetség?

- A szeretetből létesített kapcsolatot jelenti. Isten új törvényt kínál a Krisztus által kötött szövetségben: a szeretet törvényét, amit a Szentlélek helyezett a hívők szívébe. Pál így fogalmaz erről az „új törvényről” a tesszalónikaiakhoz írt első levelében: nincs szükségetek arra, hogy egymás szeretetére tanítsalak, mert ő maga tanít erre titeket. Lehet valami ennél idősebb?

- Többé már nem paragrafusok gyűjteményéről van szó...

- Isten többé nem paragrafusokba szedett törvényt ad, hanem az ő akaratát állítja elénk, melyet minden hívő ember szívébe elültetett. Ez a Jeremiás és Ezékiel könyvében tett ígéret beteljesülése. A keresztény erkölcs hallatlan újdonsága: a hívő magában hordozza Isten akaratát, és ez a törvény saját, személyes akaratává válik. A legteljesebb engedelmességet kéri Isten törvénye iránt, ugyanakkor megadja a legnagyobb szabadságot. „Szeress, és tégy, amit akarsz” – írta szent Ágoston, aki tökéletesen értette Pált. Ez a keresztény lét újdonsága: Isten neked ad mindent, mert neked adja magát.

- A saját erőfeszítéseink tehát nem elegendőek, hogy elérjük az életszentséget...

- A keresztény ember azt bontakoztatja ki, amit Isten már neki adott. Isten felé a felebaráton keresztül vezet az út, melyet nem járhatunk be nélküle, nem érhetünk célba kizárólag az önmegtágadás aszkézisével. Éppen ellenkezőleg, meg kell nyílnunk a másik felé, és ebben a nyitottságban kell megvalósítanunk önmagunkat. Nem véletlenül nevezi Pál az egyházat „Krisztus testének”. Meggyőződése, hogy a közösségben „Krisztust jelenítjük meg”: Jézus az övéi között mindig, ma is jelen van.

- Milyen Pál egyháza?

- Folyton megújuló egyház. Hittünket nagyon sokszor fölösleges dolgokkal terheljük, és már alig vagyunk képesek felfogni, milyen hatalmas erő származik a keresztben meghalt Isten botrányából. Holott mégiscsak onnan kell folyamatosan újjászületnie a közösségnek! A kereszténység nem „erények etikája” és aszkézis csupán. Ma is meg kell halnunk a keresztben Krisztussal együtt, és fel kell támadnunk vele. Itt táruznak fel a keresztény létnek és az egyház életének mélységei. Az ember megvalósulásának, a teljes emberré válásnak az útját mutatja meg Pál. Úgy gondolom, ez korunk emberét legalább annyira érinti, mint a korabeli pogányokat. Mindig is példaként áll előttünk, mert az alapvető kérdések nem változnak.

Lent balra:
Damaskusz, Ananiás háza, akinél Pál több napot töltött, miután leesett a lóról.

Jobbra:
Szíria sivatagos vidékein is járt az Apostol.

Pietro Parmense fordította: Vizsolyi László

A MINDENHATÓSÁG SZINDRÓMÁJA

Az emberi magzatokkal való kísérletezés lehetősége új vita-terminológiát igényel, mely nem támadni kívánja a tudományt, hanem éppen védeni annak fejlődését az emberi jogok szerint.

Az angol kormány 2000 augusztusában úgy döntött, hogy támogatja a Donaldson-bizottság javaslatait, és engedélyezte a kísérletezést a mesterséges megtermékenyítés folyamatából megmaradt lefagyasztott magzatokkal. Ezzel megnyitotta az utat az emberi lények klónozása előtt mind reprodukációs céllal, mind pedig további kutatások végett. Ekkor az USA kormánya is bejelentette, hogy megkezdi a magzat-kísérletek állami finanszírozását. Másnap a Pápai Akadémia fontos dokumentumot adott közre, melyben hangsúlyozta, hogy a magzatok klónozása és elpusztítása nem szükségszerű, léteznek más eszközök és eljárások is ugyanazon eredmények elérésére.

milyen jótétemény, gyógyíthatatlan betegek, akik a technika csodájára várnak, fogyatékkal élő gyermekek, akik gyógyulásukért a laboratóriumokhoz könyörögnek. Végeredményben az emberi szenvedés valószínű eseteit hangszerelték a közvélemény meggyőzésére, hogy az zöld utat adjon a kutatóknak, és a jó cél elérése érdekében szentesítse mindazt a rosszat, amellyel a kísérletezések járnak.

A klónozás ma újra közérdeklődésre tart számot, és elképesztő véleményeket hallani. Éppen azoktól, akik pontosan tudják, mit csinálnak, és akikől elvárható lenne valamivel meggyő-

A klónozás ezután a hírek fő témája lett, a média pedig helyt adott minden véleménynek. Előkerültek „megindító történetek” arról, hogy a klónozás

zőbb okfejtés is. Nem is beszélve a célirányos kommentárokról: „Mihez kezdjünk a sok fölösleges magzattal, ami visszamarad a mesterséges megtermékenyítés

folyamatából?” Ezzel azt akarják mondani: itt vannak, hát használjuk őket valamire. Kevés nyilvánosságot kap az ellenkező nézet: „Miért engedték meg, hogy létrehozzák és lefagyasszák őket?” A válasz a „mit tegyünk” kérdésre lehetne az is, hogy ne tegyünk többé. A lefagyasztott magzatokkal való kísérletezés valójában kegyetlenség olyan emberi lényekkel szemben, akiket „haszontalan maradéknak” nyilvánítottak, és a megszületés reményétől is megfosztottak.

Az egyik irányzat szerint a magzat emberi lény, éppen ezért személy. Amint azonban választani kell a magzat-személy és a felnőtt-személy jogai között, az utóbbi javára döntenek. Ez az eszmefuttatás igen elterjedt, mégis hamis és veszélyes. Ha belátjuk, hogy a magzat személy, akkor azonos szintre kell helyeznünk a többi személlyel. Hiszen ha teret engedünk egy olyan eszmének, mely szerint egyes személyek többet érnek, mint mások, nem állnak meg az érveink azokkal szemben, akik szerint a fehérek többet érnek, mint a feketék, vagy a férfiak többet érnek, mint a nők, vagy az egészségesek többet érnek, mint a betegek. S végül arra a következtetésre is vezethet, hogy ha egy felnőtt többet ér, mint egy magzat, akkor miért ne érhetne többet egy gyermeknél is? Ezzel már fel is mentettük a pedofilokat...

Amikor elfogadjuk, hogy az egyik egyén „kevésbé” ember, mint a másik, akkor egy olyan utat követünk, amit a lélektanban *dehumanizációnak* neveznek. Vagyis: lefokozzuk ellenfelünk emberi méltóságát, hogy igazolhassuk támadásunkat ellene, és elpusztíthatjuk.

A klónozás terminológiája

Klónozás. Két vagy több genetikailag azonos egyed reprodukciója, ami legalább kétféleképpen történhet:

Ikerhasítás. A sejtállapotú magzat széthasad, helyet adva két egyforma magzatnak. Ez előfordul természetes körülmények közt is, amikor egypetűjű ikrek fognak, de létrehozható laboratóriumban is. Létezik egy hipotézis, mely szerint megoldható lenne, hogy ebben az esetben az egyik magzatot engedik kifejlődni és megszületni, a másikat azonban megtartják magzati állapotban, mint „szervraktárt” testvére számára.

Sejtmag átültetés. Egy megtermékenyített petesejt sejtmagját kivesszük, s beültetik egy felnőtt ember szomatikus (testi) sejtjébe. Ez a megtermékenyített sejt maggal rendelkező sejt olyan egyedé válik, mely genetikailag azonos azzal, akitől a sejt mag származik.

Őssejtek. Két fő jellemzőjük van: képesek önmegújításra korlátlan vagy igen hosszú ideig differenciálódás nélkül és ezektől származnak más típusú sejtek, melyek leszármazottai alkotják szöveteinket, szerveinket. Köszönhetően ezeknek a tulajdonságoknak, az őssejtek amolyan „jolly jokerek”, amelyekből még bármi kihozható. Ezek a sejtek megtalálhatók a magzatban, életének első szakaszában, de a felnőtt szervezet egyes szöveteiben is.

Az emberi magzat őssejtjeit a kísérletezésekhez az emberi magzatokból nyerik ki. Ekkor fordulnak a mesterséges megtermékenyítés során főlegessé vált fagyasztott magzatokhoz. Engedik fejlődni a magzatokat egy ideig, majd kinyerik belső sejtörmögüket, és ezzel a magzatot elpusztítják. A megszerzett sejteket ismétlődő tenyésztésnek vetik alá, míg létre nem jönnek azok a sejtek, amelyek már rendelkeznek az emberi test különböző szöveteinek jellemzőivel.

Ennek a műveletnek, mint terápiának használata nehézségekbe ütközik. Egyrészt, az őssejtek tumorokat generálhatnak, másrészt az így készült implantált szövetet kilökheti az eredeti szövet. A „klónterápia” igyekszik kiküszöbölni ezeket a nehézségeket, hogy mindez a jövőben használható terápiává váljon.

Felnőtt őssejtek. Megtalálhatóak a csontvelőben, az agyban, és a köldökzsínor vérében. Ezekről a sejtekről is származtathatók más típusú sejteket, amelyek implantálhatók beteg szövetekbe, hogy helyreállítsák azok normális működését.

A *dehumanizáció* folyamata több ízben is szerepet kapott már történelmünk során, és általában ez vezetett a huszadik századi tekintélyuralmi rendszerek és diktatúrák alatt a nemzeti kisebbségek üldözéséhez. De a rabszolgatartás idejében is mélységes meggyőződéssel hitték, hogy a „beszélő szerszám” nem emberi lény. Nyilvánvaló, hogy ma mások a körülmények, mégis a *dehumanizáció* jelenségét látjuk egy olyan ideológiában, melyet a modern techno-

lógia arra használ, hogy hatalmat gyakorolhasson a meg nem született személyek fölött. Bár sokan elismerik, hogy a magzati sejtek használata valószínűleg nem célravezetőbb, mint ha felnőtt ember sejtjeivel tennék ugyanezt, el akarják fogadtatni velünk a magzatok használatát, csak mert gyorsabb eredményekkel kecsegtet, de nem tudatják velünk a teljes igazságot. Mindebből következik, hogy a változott álláspont fenntartásának valódi oka nem más, mint a félelem.

Félelem a lemaradástól a kutatási eredményekben, mert kétség nem fér hozzá, ezen a téren igen nagy a versengés. Vannak úttörő és lemaradó országok, és senki nem akar függésbe kerülni. Végeredményben a kérdés nem csak új gyógymódok kidolgozásáról szól a ma még gyógyíthatatlan betegekre, hanem arról is, ki előzi meg a többiekét, és biztosítja magának a sikert – meg persze a szabaddalmi jogokat, és az azzal járó busás hasznot.

Maga a gondolat is természetellenes, hogy az embereket két kategóriára osszuk. Az emberi személy abszolút érték, nem mérhető semmivel. Az összevetés

alkalmával az emberi személyek értéke sérül, azé is, aki felülke-rekedik az összehasonlításban. Korunk egyik sajátossága, hogy folyamatosan lefokozza az ember értékét. Nem számít, milyen ideológia jegyében állítja ezt. Mao Ce Tung például azt mondta, vannak emberek, akiknek élete többet nyom a hegyeknél, míg másoké pehelykönnyű; a gazdaság nyelvén: tizenöt, száz, két-százmillió emberrel számolnak egy évben; vagy éppen a technológia terén: fiatalabb, életerősebb magzatokról beszélnek. Akit megmérnek, tartsák bármilyen nagyra is, az elveszíti a végtelenség érzetét, a személy-mivoltát.

Ebben a küzdelemben a hívók is érintettek. A hit megvilágítja azokat az alapelveket, amelyeket pusztán az értelem is képes megragadni, ha nem elvakult. A modern kultúrának nem kellene meghajolnia a gépesített technológia számító hatalma előtt! Legyen az emberi jogokért – köztük a magzatok jogaiért is – harcoló ember a jelenkor fősze-replője! Ez az egyetlen út, amin korunk képes bevégezni küldetését anélkül, hogy meghazudtolná önmagát.

*Antonio M. Baggio
Fordította:
Fehérpataky
Balázs*

Súlyos erkölcsi kérdéseket felvető kutatások finanszírozásáról folynak a viták az Európai Unióban, ahol több ország is törekszik lejjebb szállítani az etikai gátakat. Az üzlet az üzlet: erről van szó elsősorban, nem pedig az emberiség érdekéről és a tudomány fejlődéséről – állítják sokan.

Általánosságban azokat a kísérleteket helyeselhetjük, amelyek tisztelgetben tartják az emberi életet, s azokat nem, amelyek manipulálni szeretnék. A Katolikus Egyház nem a tudományos kutatást ellenzi, hanem az élő ember megölését, „felhasználását” bármilyen célra.

Dr. Veres András, szombathelyi megyés püspököt kérdezzük, mint erkölcssteológust:

A klónozás, az őssejt-kísérletek és az azzal kapcsolatos gyógykezelések milyen egyházi álláspontot váltottak ki?

Kompakt válaszok még nem nagyon léteznek, ez annyira új keletű technológia. Minden egyes esetet külön kell megvizsgálni.

Az egyház az élet védelmében gyakran megfogalmazta, hogy az emberi élet Isten ajándéka, és szent. Nem lehet olyanfajta kísérletezésnek a tárgya, amely az emberi élet reprodukcióját úgy próbálja megvalósítani, hogy kiiktatja belőle a férfi és a nő találozását. Az élet továbbadása mindig a férfi és a nő szeretetkapcsolatának a gyümölcse kell hogy legyen, nem szabad pusztán egy mechanikai cselekménnyé redukálni.

A klónozás területén további nehézségek is megjelennek. Többek között – legalábbis ami szenzációként bejárta a világsajtót az első klónozás kapcsán – kiderült,

CN(2)

ŐSSEJTKÍSÉRLETEK ÉS KLÓNOZÁS

Interjúorozatunkban a bioetika aktuális kérdéseivel foglalkozunk. Az emberi élet nem lehet mechanikus reprodukció eredménye. A cél nem szentesítheti az eszközt, az ember nem biológiai alapanyag.

hogyan bár önmagában véve egyedinek mondhatjuk, az élet ott nem tűnik új életnek. Valójában azoknak az egyedeknek az élete folytatódik, ahonnan vettetett az a szomatikus és az ivarsejtmag. A klónozás eredményeképpen világra született bárány felgyorsult öregedésen ment keresztül, és magában hordozta annak a sejt-hordozó anyának az összes tulajdonságát. Ennek kapcsán rengeteg kérdés felmerül. Ismétlem, a legfontosabb erkölcsi, etikai kérdés éppen az, hogy az emberi élet mechanikus módon nem reprodukálható, ez a férfi és a nő szeretetkapcsolatának a gyümölcse kell, hogy legyen mindig.

A klónozás a növényvilágban egészen más jellegű problémákat vet fel. Vajon mit eredményez majd a klónozott gyümölcsök, ételek fogyasztása az élőlények, az emberek vagy az állatok számára? Ott inkább ez a kérdés. Senki nem mer a lehetséges negatív következményekről beszélni. Most már megfelelő idő elteltével úgy tűnik, hogy vannak nagyon nagy veszélyeket sejtető megfigyelések, kutatási eredmények, csak ezeket tudatosan igyekeznek titokban tartani. Pillanatnyilag a gyümölcsök és a növények klónozása egyetlen célt kíván szolgálni: hogy minél megnagyobb tulajdonságo-

kat és minél nagyobb mennyiséget tudjanak előállítani belőlük. Ám hogy ezeknek a klónjaiban megváltoztatott növényeknek az elfogyasztása az emberi szervezet, az állati szervezet számára milyen negatív következményekkel jár, ezt még nem merik elmondani. Nem is ismerik teljes egészében, de amit ismernek, azt is nagy hallgatás övezi.

A köldökvér őssejtjeinek a felhasználása ígéretesnek mutatkozik, s ta-

lán egyszer majd meglesz a lehetősége annak, hogy így hozzanak létre egy szervet, amit be tudnak ültetni...

Igen, mert ha a beteg szervezetbe be tudják ültetni, és ténylegesen elindul a gyógyulás vagy a teljes rehabilitáció, akkor mindenképpen pozitív dolog lesz. De még sok-sok kérdés van akörül is, hogy egyáltalán az őssejttel mit tudnak kezdeni. Próbálkoznak a köldökvér őssejtjeinek a felhasználásával, ami nyilván helyénvaló is, hiszen ez a módszer a gyógyításba beállítható anélkül, hogy embriókat pusztítanának el azért, hogy őssejteket kapjanak.

Ha már itt tartunk: sokakat foglalkoztat, hogy Istennek nehogy fájdalmat okozzon, vagy nehogy megbántsa...

Ha tudatlanságból tette valaki, nem terheli érte felelősség, még akkor sem, ha maga a cselekedet rossz volt. Magát aényt megbánhatja utólag, de nem kell, hogy lelkiismeret furdalása legyen, mert tudatlanságból tette. Ám ha tudja, és utána mégis megteszi, az erkölcsi felelősséget vet fel.

(Következő cikkünkben a mesterséges megtermékenyítéssel kapcsolatban válaszol Dr. Veres András.)

Sudár Imre

Szűcs Imre

Pszichológia

ÖREGKOR A TERMÉSZETFELETTIBEN – gerotranszcendencia

Mondana pár biztató szót, hogyan élhetem jól az öregkort?

G. R.

Ciceró a *De senectute* című művében négy okot sorol fel, amely miatt az öregség szerinte szomorú: mert kizár a tevékenykedésből, mert elgyengíti a testet, mert szinte minden élvezetet visszautasít, mert nincs messze a haláltól.

Cicerónak ez a véleménye realistának tűnhet, lényegileg mégis beszűkült, ha nem pesszimista inkább. Ugyanis a gerontológusok – miközben igyekeznek megérte-

ni, hogy az idősök hogyan szembesülnek testük és képességeik romlásával – felfedeztek néhány derűlátásra sarkalló tényezőt is. A „transzcendencia”, a természetfelettség szakszóval próbálják leírni azt a pozitív pszichikai állapotot, amire néhány idősnek sikerült eljutnia.

Sőt, egy svéd kutató, *Lars Tornstam* kifejezetten „gerotranszcenciáról” beszél, vagyis hogy az öregkor lehetővé teszi a természetfelettség megtapasztalását. Az idősök tanulmányozásából és a klinikai megfigyelésekből, valamint más elméletekből kiindulva azt állítja, hogy az öregezésben, a harmadik életkorban sajátos lehetőség rejlik: a materialista és racionális látásmódból az ember átkerülhet egy átfogóbb, természetfe-

- Újfajta közösséget érez a világ-mindenséggel.

- Átértékelődik az idő valamilyen módon, hiszen lehatárolódik a jelenre vagy esetleg a jövő hétre. Ami ezen túl van, a messzeség ködébe vész valószínűleg minden 90 éven felüli számára.

- A tér is átértékelődik, mert lassanként lecsökken a testi képességek hatósugarára.

- Az élet és a halál új értelmet nyer, mert a halál összhangba kerül az étellel, hiszen közös útja minden élőknek.

- Értelmünk megnyílik olyan jelentések előtt, melyek fölött átsiklott korábban.

Egyszóval a gerotranszcendencia pszichológiailag megerősíti azt, amit *Karl Barth* állít teológiai formában: „Az öregség rendkívüli lehetőség az ember számára, hogy ne kötelességből éljen, hanem kegyelemből.”

Valójában az öregségre, az életnek erre az utolsó szakaszára nem mindenki jut el, tehát meg lehet élni hálásan, elsősorban ingyenes ajándékként. Az öregség érzékenyebb tehet mások iránt, a kapcsolatok iránt, melyekben megvalósul a befogadás és a kölcsönös meghallgatás. Ahogy *Jung* mondta: „Amit a fiatalság kívül talál meg, azt az élete delelőjére ért embernek a bensőjében kell megtalálnia.”

Az öregségben valóban elmondhatja az ember, hogy azért értékes, aki, és nem azért, amit tesz. Ez az igazság ideje, melyben felfedezük, kik is vagyunk, s talán nem véletlen, hogy Lukács evangéliuma két idős személlyel kezdődik: *Símeonnal* és *Annával*, akik felismerik Jézust, és felhívják a figyelmet a Messiásra.

Az idős ember viselkedése tehát hiteles gerotranszcendencia lehet az Isten és az emberek előtt békésen elfogadott öregségben.

*Pasquale Ionata
Fordította: Smohai Ferenc*

VIRTUÁLIS HÜTLENSÉG?

Pár hónapja szoros barátságba kerültem egyik munkatársammal, és gyakran forognak körülöttem a gondolataim. Kissé zavar is a férjemmel kapcsolatban, mert elkezdtem összehasonlítani vele. Ez a helyzet is arra készített, hogy lelkileg érettebbé váljak.

L. M.

Mivel naponta több órát töltünk munkatársainkkal, előfordulhat, hogy családi kapcsolatok alakulnak ki közöttünk, amelyek szinte észrevétlenül „szoros barátságba” torkollnak. Különleges tulajdonságokkal ruházunk fel egy barátot vagy barátot, ám ez sokszor csupán az elménk konstrukciója. Összeomlana, ha megosztanánk vele az állandó hajszát, amelyben minden monotonná és banálissá tud válni, ha nincs meg az erős és feltétlen szeretet. De ha ez a barátság lelkileg segít, akkor miért kellene visszautasítani? – kérdezheti valaki.

Amikor házasságot kötünk, akkor kölcsönös hűséget fogadunk. Ez sok mindent jelent. A hűség azt jelenti, hogy továbbra is hiszünk a másikban, még ha csalódást is okozott; továbbra is hiszünk abban, hogy Istennek titokzatos terve van vele is, a családdal is. Házastársunknak joga van kiváltságos érzelmeinkre akkor is, amikor ez nehezünkre esik. Hűtlennek lenni gondolattal, banális sms-ekkel, telefonnal, internettel: mindez csak látszólag virtuális hűtlenség. Igazából mindig valóságos, mert elvesz valamit a házastársunktól, ami az övé!

Hűtlenség lehet az is, ha értékes időt lopunk el tőle azzal, hogy a kelleténél több energiát fektetünk

Családi élet

a munkánkba, a hobbinkba, a baráti vagy rokoni kapcsolatainkba.

Persze egy ilyen barátság jó érzéssel tölt el, könnyebbé teszi a mindennapi vesződséget, ám idővel kiválthat elidegenedést is. Olykor az ilyen helyzetek fokozatosan megnyithatják az utat a tényleges hűtlenségnek, ahonnan az esetek zömében már nagyon nehéz visszafordulni.

Talán itt az idő, hogy új fordulatot adjon az életének, hogy megtanulja nagyobb odaadással és gyengédséggel szeretni a férjét, hogy felfedezze a pozitív oldalait, az ő rejtett erősségeit. Isten ajándékozta önnek a házasságkötésük napján, nemcsak mint férjet, hanem mint az Atya szeretett gyer-

mekét, hogy befogadja óhatatlan gyengeségeivel, hogy útitársa legyen az életben, és segítse, hogy boldog legyen.

Becsülje meg őt, mint ajándékot, s viselje gondját. Gondoljon arra, hogy nélküle az ön személyes kibontakozása sem valósulhat meg. A megoldás titka: újra- és újrakezdeni mindig, bátran és fenntartások nélkül. Meglátja: ha bizalommal támogatja őt, ismét megtalálja benne azokat a tulajdonságokat, amelyekre jegyességük idején felfigyelt. Új párbeszéd indulhat egymás között, és megvalósulhatnak az ön legmélyebb vágyai is.

*Maria és Raimondo Scotto
Fordította: Smohai Ferenc*

FELHÍVÁS A CSALÁD VÉDELMEÉRT

Hatvan éve hirdették ki az Emberi Jogok Nyilatkozatát. Ez alkalmából decemberben rendkívüli ülést tart az ENSZ.

ságot, sokoldalú támadás éri a családot, keveset foglalkoznak a gyermekek védelmével, a lelkiismereti szabadsághoz való joggal, a szülők gyermeknevelési jogával. Az aláírásgyűjtés célja, hogy a családot védő elveket, jogokat,

Európa - amiket a Nyilatkozat megfogalmazott, tartsák tiszteletben a politikusok, és ezek alapján hozzák meg döntéseiket.

A kezdeményezés felhívja a figyelmet, hogy „az Európában tapasztalható demográfiai összeomlás súlyos aggodalomra ad okot, és egyre fontosabbá válik a szülők gyermeknevelő szerepe.” Ezért az emberi méltóság védelmében kéri, hogy „mindig vegyék figyelembe minden ember élethez való jogát a fogantatástól a természetes halálig.”

Sokszor elhangzott már, mégse elégszer: a család nem a problémát, hanem a megoldást jelenti.

Magyarországon a Nagycsaládosok Országos Egyesülete szervezi az aláírásgyűjtést, és októberben adják át a Bizottság elnökének.

További információk: www.noe.hu

AZ EMBER, AKI PÁPA LETT

1978. október 16-án új pápát választottak a Vatikánban összegyűlt bíborosok, akit II. János Pál néven ismert meg, és zárt szívébe a világ. Lengyel volt, vidám, egyszerű ember, közülünk való. Szerette a művészetet, aminek már életével is ihletője lett. Giacomo Battiato filmrendező egy évvel a Szentatya halála előtt határozott úgy, hogy filmre viszi II. János Pál életét. Döntéséhez nagy bátorság kellett. A pápa, Karol Wojtyła szerepét a fiatal lengyel színész Piotr Adaczyk alakítja ebben a nagyszabású produkcióban. „A Szentatya olyan személy volt, akiről mindenki azt hitte, hogy ismeri. Olyan volt, mint egy családtag. Még ha többzres tömegben is állt az ember, úgy érezhette, személyesen hozzá

szól. Ez volt az ő személyes varázsa” – vallja a színész. A forgatókönyvet Gianfranco Svidercoschi *Történetek Karolról – II. János Pál ismeretlen élete* című művéből maga a rendező írta, bemutatva a pápa egyetemista korától katolikus egyházfővé választásáig, majd 2005-ben bekövetkező haláláig terjedő időszakot. De valójában kiről szól ez az alkotás? Az embert állítja elénk, aki nem tett „semmi mást”, mint megpróbált szeretni és a szeretet erejéről tanúságot tenni az egész világnak; és a pápát, aki Isten kegyelméből nagy hatással volt a történelem alakulására, látta és segítette az emberiséget legmélyebb nyomorúságában. Giacomo Battiato filmje hűen és igen érzékletesen ábrázolja II. János Pál ritka adottságát: azonnal képes volt megtalálni a közös

hangot bárkivel, a munkással éppúgy, mint az egyetemi tanárral, de még az őt leleplezni akaró áldiakkal is. Nagy szerepet kapnak határozott, de a krisztusi szeretet egyetemességét hirdető prédikációi, melyek sok megtérés alapjául szolgáltak. Az olasz-lengyel koprodukcióban készült alkotást rendkívülivé teszi a neves művészek összefogása is. Ennio Morricone zeneszerző, Dave Tinsley hangmérnök, valamint kanadai, olasz, bolgár, német, amerikai és lengyel színészek tettek bizonyosat arról, hogy együtt valami igazán értékeset tudnak alkotni. Köszönet érte!

Göbel Ágoston

KERESZTREJTVÉNY

Beküldendő Chiara Lubich mondása: „Gyűjtsuk meg a természetfeletti... (vízszintes 3. és függőleges 1. a hozzátartozó vízszintessel)”

Vízszintes: 1. Varróeszköz 11. Hajtja 13. Ázsiai tó 14. Személyes névmás 15. Nagy zajt csap, lármázik 17. Kiejtett betű 18. Ilyen a tenger 19. Kicsinyítő képző 20. Végtelenül siet! 21. Belefog valamibe 23. Majdnem tiara! 25. Múlt idő jele 26. Mutató névmás 27. Mikronéziai sziget 28. Gramm 29. Névelő 30. L,M! 32. Keresztelő János apja 38. Teve közepe! 39. Léha egyneműi! 40. Kockázat 43. Iga vége! 44. Ék! 46. Tiltó szó 47. Ógörög oszlop

Függőleges: 2. Továbbított hír 3. Kén 4. Gabona növény 5. Szerelem istene a görög mitológiában 6...László filmrendező (†1983) 7. Elrejtette a kincsét 8. Tonna 9. Erkölcstan 10. Csavargó, kószáló 12. Izomatot köti össze 16. Magyar zeneszerző (Ferenc) 22. Kerek szám 24. Após népiesen 30. 2/3 eklézsia! 31. Orosz béke 33. Megromlott zsiradék 34. Közlekedési eszköz névelővel 35. Hiányos Káin! 36. Ruha szélét levarr 37. Fára festett szentkép 41. Mesterséges nyelv 42. Félig orom! 45. Hangos égi! 48. Égtáj 49. Liter 50. Hangolás alaphangja

Előző havi keresztrejtvényünk megfejtése:

„Ha valaki a megbocsáthatatlant is kész megbocsátani, akkor van legközelebb az isteni szeretethez.”

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10
11		12		13					14	
15			16							
17					18				19	
20			21	22			23	24		
25			26			27				28
29		30			31					
32	33		34			35	36		37	
38		39			40			41		
43		44		45		46		47		
48					49	50				

Akik boldogtalanok, azért azok, mert saját
boldogságukat keresték.

Akik boldogok, ezt annak köszönhetik,
hogy fontosabb volt nekik mások boldogsága.
Hogy elcsendesítsem magam és a többiek fájdalmát,
a többieknek szentelem magam,
és úgy tekintek rájuk, mint saját magamra.
Santideva

